

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

ESCOLA POMPEU FABRA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
i Formació Professional

1. INTRODUCCIÓ.....	3
1.1 Per què un projecte de convivència?.....	3
1.2 Què significa conviure?.....	6
1.3. Què és el projecte de convivència?.....	7
2. OBJECTIUS.....	8
2.1 Objectius generals.....	8
2.2 Objectius específics.....	8
3. ASPECTES DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA.....	10
3.1. Valors i actituds.....	10
3.1.1. Acollida.....	10
Introducció.....	10
Què entenem per acollida?.....	10
Àmbits d'actuació de l'acollida.....	11
Marc normatiu.....	11
Propostes d'actuació.....	12
3.1.2. Coeducació i perspectiva de gènere.....	16
Introducció.....	16
Què són la coeducació i la perspectiva de gènere?.....	16
Marc normatiu.....	16
Propostes d'actuació.....	17
3.1.3. Competència social.....	20
Introducció.....	20
Què és la competència social?.....	20
Marc normatiu.....	20
Propostes d'actuació.....	21
3.1.4. Comunicació.....	24
Introducció.....	24
Què és la comunicació?.....	24
Marc normatiu.....	25
Propostes d'actuació.....	26
3.1.5. Comunicació digital i les relacions en línia.....	32
Introducció.....	32
Què són la comunicació digital i les relacions en línia?.....	32
Marc normatiu.....	33
Cap a un ús segur i responsable de la tecnologia a l'escola.....	34
3.1.6. Educació intercultural.....	39
Introducció.....	39
Què és l'educació intercultural?.....	39
Marc normatiu.....	39
Propostes d'actuació a l'aula.....	41

3.1.7. Educació emocional.....	45
Introducció.....	45
Què és l'educació emocional?.....	45
Marc normatiu.....	45
Propostes d'actuació a l'aula.....	47
3.1.8. Educació per la pau.....	51
Introducció.....	51
Què és l'educació per la pau?.....	51
Eixos de l'educació per a la pau.....	51
Beneficis de l'educació per a la pau.....	52
Marc normatiu.....	52
Propostes d'actuació a l'aula.....	54
3.1.9. Educació per la responsabilitat.....	57
Introducció.....	57
Què és l'educació per la responsabilitat?.....	57
Participació i democràcia escolar.....	57
Marc normatiu.....	58
Propostes d'actuació.....	59
3.1.10. Educació per a la inclusió.....	62
Introducció.....	62
Què és l'educació inclusiva?.....	62
Marc normatiu.....	62
Propostes d'actuació.....	64
3.2. Organització del centre.....	67
Introducció.....	67
4. Avaluació i seguiment del projecte de convivència.....	68
4.1. Objectius de l'avaluació.....	68
4.2. Indicadors d'avaluació clau per al seguiment.....	68
4.3. Instruments i mecanismes d'avaluació.....	70
4.4. Agents implicats i responsabilitats en l'avaluació.....	71
4.5. Seguiment i millora contínua.....	72

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Per què un projecte de convivència?

Per millorar l'èxit educatiu

L'educació integral no es pot limitar a la transmissió de coneixements acadèmics. Ha d'incloure també el desenvolupament personal, social i emocional de l'alumnat, proporcionant eines per comprendre un món complex i participar activament en la societat. Crear entorns educatius que fomentin la inclusió i la participació és essencial per garantir una educació de qualitat i afavorir la cohesió social.

Els centres educatius han de treballar en col·laboració amb les famílies, institucions i altres agents socials per construir una xarxa educativa que connecti l'alumnat amb la seva realitat social. Aquesta cooperació permet abordar les necessitats educatives de manera global, oferint un marc de treball on cada infant tingui l'oportunitat de desenvolupar tot el seu potencial.

Un bon clima relacional és clau per obtenir resultats educatius satisfactoris. Un entorn segur, respectuós i inclusiu contribueix a potenciar la motivació, la implicació i el desenvolupament integral de l'alumnat. Alguns dels beneficis més destacats d'un clima de convivència positiu són:

- **Resultats acadèmics més elevats:** Quan els i les estudiants treballen en un entorn de confiança i respecte, poden concentrar-se en l'aprenentatge i desenvolupar millor les seves competències.
- **Desenvolupament personal i social:** Relacions positives dins l'escola fomenten habilitats com l'empatia, la gestió emocional i la capacitat per resoldre conflictes de manera constructiva.
- **Participació activa:** Quan l'alumnat se sent part de la comunitat escolar, es veu més motivat a implicar-se i a contribuir positivament a la convivència.

El projecte de convivència de la nostra escola vol assegurar que l'educació no només sigui un mitjà per assolir l'èxit acadèmic, sinó també una via per formar persones capaces de viure juntes, de respectar la diversitat i de comprometre's amb una societat més justa i inclusiva.

Per afrontar els desafiaments de la convivència

Un projecte de convivència és essencial per formar persones capaces de viure en igualtat, respectant la diversitat en una societat canviant i complexa. L'actual context, marcat per l'excés d'informació, el consumisme, les desigualtats socials i econòmiques i els canvis constants en la vida quotidiana, fa imprescindible una educació que promogui la ciutadania activa i la gestió responsable dels conflictes.

Els centres educatius són espais privilegiats per desenvolupar habilitats que fomentin el respecte, la cohesió social i la resolució pacífica de situacions de convivència. Garantir l'èxit educatiu implica no només assolir objectius acadèmics, sinó també facilitar el desenvolupament personal, professional i social de l'alumnat en un entorn segur, respectuós i col·laboratiu.

Per afrontar els reptes d'exclusió i violència, cal educar en valors i habilitats que promoguin el pensament crític, la gestió emocional i la construcció de relacions positives. L'educació en el rigor, la responsabilitat, el respecte i la solidaritat és fonamental per a una societat justa i equitativa.

L'escola, com a espai de formació integral, esdevé un marc essencial per aprendre a conviure i gestionar els conflictes de manera positiva. Els centres han d'actuar com a laboratoris de ciutadania, on l'alumnat experimenti la participació democràtica, el respecte a la diferència i la recerca de solucions col·laboratives.

Així, el projecte de convivència no només respon a una necessitat social, sinó que també esdevé una eina fonamental per al creixement personal i col·lectiu de tota la comunitat educativa.

Per l'obligació i la necessitat de tenir en compte el marc legal que promou la convivència escolar

El marc normatiu actual proporciona una base sòlida i clara per a l'elaboració i implementació del projecte de convivència als centres educatius. Aquest conjunt de lleis i decrets no només estableix l'obligatorietat de disposar d'un Pla de Convivència, sinó que també reconeix el seu paper fonamental en la promoció d'una educació inclusiva i de qualitat.

1. Obligació normativa:

- **Llei Orgànica d'Educació (LOE) 2/2006, modificada per la LOMLOE 3/2020**: Aquesta llei estableix, a l'article 121.2, que tots els centres educatius han d'elaborar un Pla de Convivència i integrar-lo dins del Projecte Educatiu de Centre (PEC). Aquesta obligació posa de manifest la necessitat de sistematitzar accions que afavoreixin la convivència com a part essencial del funcionament escolar.
- **Resolució ENS/585/2017, modificada per la Resolució EDU/1753/2020, de 6 de juliol**: Especifica que el Projecte de Convivència ha de recollir mesures per a la promoció de la convivència, mecanismes per a la prevenció de conflictes i fórmules com la mediació per gestionar conductes perjudicials. La normativa també exigeix que els centres contextualitzin el projecte a les necessitats i característiques del seu entorn (Annex 1, punt 6.1).

2. Caràcter educatiu de les accions:

- **Decret 279/2006, de 4 de juliol**: Aquest decret reforça el caràcter educatiu dels processos per prevenir i gestionar conductes inadequades, remarcant la necessitat de promoure valors i actituds responsables. L'objectiu és satisfer dos drets fonamentals:
 - El dret de l'alumnat al desenvolupament personal.
 - El deure d'aprendre a conviure en un clima positiu.
- **Resolució ENS/585/2017, modificada per la Resolució EDU/1753/2020, de 6 de juliol (Annex 1, punt 4.2)**: Estableix que les mesures i actuacions previstes en les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) han de permetre una gestió positiva dels conflictes i incloure protocols per a les conductes greument perjudicials per a la convivència.

3. Competències clau i educació en valors:

- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**: Aquest decret estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, que inclou l'educació primària i l'educació secundària obligatòria. Destaca la importància de la convivència dins del currículum escolar i estableix que el projecte educatiu ha d'incloure els principis bàsics per al desenvolupament curricular en educació per la ciutadania i els drets humans, així com l'ensenyament transversal de valors i competències clau com la competència comunicativa, la competència d'autonomia i iniciativa personal, i la competència social i ciutadana.
- **Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil**: Aquest decret estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, incloent-hi els dos cicles d'aquesta etapa (de 0 a 3 i de 3 a 6 anys). Destaca la importància de promoure un clima de convivència positiu des de les primeres etapes educatives, fomentant valors com el respecte, la solidaritat i la responsabilitat.

4. Oportunitat educativa i social:

Aquest marc legal no només estableix obligacions, sinó que ofereix una oportunitat única per reconèixer i donar suport a les accions educatives dirigides a la convivència. Les normatives que emparen els projectes de convivència són essencials per transformar els centres en espais d'inclusió i cohesió. En aquest sentit:

- El projecte de convivència es converteix en una eina estratègica per desenvolupar el potencial de l'alumnat, fomentant valors com el respecte, la solidaritat i la responsabilitat.
- Es facilita l'articulació de respostes educatives davant dels reptes socials i culturals actuals, com ara la diversitat, la globalització i la desigualtat.

El nostre centre educatiu assumeix aquest marc normatiu com una oportunitat per continuar millorant la convivència escolar i promoure un clima positiu que beneficiï tant l'aprenentatge com el desenvolupament personal de l'alumnat i de tota la comunitat educativa.

Per contribuir a la cultura de la pau

Convivre significa compartir un espai de manera harmoniosa, reconeixent la diversitat com una font de riquesa i considerant la pluralitat com un pilar fonamental per construir societats més justes i cohesionades. La convivència es basa en valors com el respecte, la igualtat d'oportunitats, la inclusió social, la gestió positiva dels conflictes i la promoció del diàleg.

La cultura de la pau no es limita a l'absència de violència, sinó que implica fomentar actituds i comportaments que afavoreixin el benestar col·lectiu i personal. Per aconseguir-ho, és imprescindible adoptar mesures concretes als centres educatius que permetin prevenir i transformar conflictes, garantint espais on tota la comunitat educativa se senti valorada i escoltada.

Per assolir aquest objectiu, l'educació ha d'integrar estratègies i programes que promoguin la convivència i el respecte, establint un marc de referència clar per a tota la comunitat educativa. Així mateix, la gestió positiva dels conflictes ha de formar part d'aquest enfocament, proporcionant eines perquè l'alumnat aprengui a afrontar desacords de manera constructiva i col·laborativa.

1. Educació per a la pau com a eix transversal

La promoció de la pau ha de ser un objectiu transversal en l'educació, tal com recullen el [Decret 480/2024](#), i el [Decret 175/2022](#). Aquests decrets subratllen la importància de fomentar valors democràtics i el respecte als drets humans a través del currículum escolar. Això inclou:

- L'aprenentatge cooperatiu com a eina per desenvolupar la col·laboració i el respecte mutu.
- L'educació emocional per ajudar l'alumnat a reconèixer, gestionar i expressar les seves emocions de manera saludable.
- El diàleg i la mediació com a estratègies clau per a la resolució pacífica de conflictes.

2. Coeducació com a base per a la igualtat

La coeducació, que promou la igualtat de gènere i el respecte a la diversitat, és un pilar fonamental per construir una cultura de la pau. Tal com recull el [Decret 175/2022](#), l'educació inclusiva ha de garantir que cap alumne/a pateixi discriminació per raó de gènere o orientació sexual. Això implica:

- Visibilitzar el paper de les dones en la història i la societat.
- Implementar programes de prevenció de la violència de gènere.
- Fomentar un ús del llenguatge inclusiu en totes les comunicacions escolars.
- Oferir formació específica per al professorat en detecció i intervenció en situacions de desigualtat o discriminació.

3. Compromís de la comunitat educativa

La cultura de la pau requereix la implicació activa de tota la comunitat educativa: alumnat, famílies, docents i personal no docent. Aquesta col·laboració permet reforçar el sentit de pertinença i establir un marc de valors compartits que afavoreixi la cohesió social.

El centre escolar, com a microcosmos de la societat, té l'oportunitat de construir un model de convivència on el respecte a la diversitat i la participació activa siguin els pilars fonamentals. Això implica:

- Fomentar projectes intergeneracionals i interculturals que enriqueixin l'experiència educativa.
- Sensibilitzar sobre la importància dels drets humans i la igualtat de gènere.
- Promoure iniciatives solidàries que connectin l'escola amb l'entorn social.

4. Cap a una societat més justa i inclusiva

Educar per a la pau no és només una responsabilitat de l'escola, sinó una inversió en el futur de la societat. Formar ciutadans/es crítics/ques, responsables i solidaris contribueix a la creació d'un món més equitatiu i harmònic. L'escola té el potencial de ser un espai on l'alumnat pugui experimentar valors democràtics i desenvolupar habilitats per construir relacions basades en la justícia i la igualtat.

1.2 Què significa conviure?

Conviure significa compartir un espai comú i establir relacions basades en el respecte, la comprensió mútua i la col·laboració. La convivència no només implica absència de conflictes, sinó també construir i mantenir vincles positius que afavoreixin el benestar personal i col·lectiu. Un entorn de convivència saludable és essencial per promoure la participació i la inclusió.

La convivència, entesa com una xarxa de relacions significatives, requereix la formació integral de la persona i es fonamenta en valors clau com:

- La pluralitat i el respecte a la diversitat.
- La participació democràtica com a eina per a la presa de decisions.
- La inclusió social i la igualtat d'oportunitats.
- La gestió positiva de conflictes mitjançant el diàleg i la mediació.
- La promoció de la cultura de pau en totes les interaccions socials.

La convivència s'estructura al voltant de tres eixos fonamentals:

1. Construcció de la pròpia identitat: El desenvolupament d'una consciència personal sòlida que permeti acceptar i respectar la identitat dels i de les altres.
2. Relació amb les altres persones: Fomentar habilitats socials i emocionals per establir relacions empàtiques i assertives.
3. Pertinença a la comunitat: Impulsar el sentit de compromís i responsabilitat envers el grup social al qual es pertany.

En el context escolar, aprendre a conviure implica un esforç individual i col·lectiu que es tradueix en:

- Coresponsabilitat: Tots els membres de la comunitat educativa comparteixen el deure de construir un entorn segur i respectuós.
- Participació activa: La implicació de l'alumnat, les famílies i el personal del centre en la presa de decisions i les activitats del centre.
- Millora contínua: Reflexionar i ajustar pràctiques per garantir una convivència cada cop més positiva i inclusiva.

Els conflictes són inevitables en un espai compartit per persones amb interessos i objectius diversos. No obstant això, aquests conflictes poden ser una oportunitat per aprendre i millorar les relacions, sempre que es gestionin de manera col·laborativa i constructiva.

A més, en la societat actual, marcada per la interacció constant en espais físics i virtuals, és essencial que els centres educatius treballin en col·laboració amb famílies, institucions i altres agents socials per construir xarxes que promoguin l'educació i la ciutadania activa.

1.3. Què és el projecte de convivència?

El Projecte de Convivència és una eina clau per estructurar totes les accions destinades a millorar la convivència en el centre educatiu. Aquest document defineix les estratègies per capacitar l'alumnat i la comunitat educativa en la gestió positiva dels conflictes i la construcció d'un entorn inclusiu.

Aquestes accions aborden tres àmbits principals:

1. **A l'aula:** Generar dinàmiques de treball cooperatiu i relacions respectuoses.
2. **Al centre:** Promoure una cultura comuna de convivència que impliqui tota la comunitat educativa.
3. **A l'entorn:** Col·laborar amb famílies i agents externs per crear un marc educatiu coherent i cohesionat.

El projecte recull mecanismes concrets per gestionar conflictes, prevenir situacions problemàtiques i construir una atmosfera de treball segura i saludable. Aquest document és més que una guia pràctica: representa una manera de reflexionar sobre com treballar el desenvolupament personal i col·lectiu de l'alumnat. A més, permet integrar valors, creences i actituds que contribueixin a la formació d'una ciutadania activa i compromesa.

Segons la normativa vigent, el Projecte de Convivència ha de complir amb diversos requisits legals i normatius establerts en l'àmbit educatiu. Aquesta normativa està vinculada a lleis com la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), i les seves modificacions a través de la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, que regulen aspectes fonamentals sobre la convivència i la no discriminació en els centres educatius.

D'acord amb aquestes lleis, el Projecte de Convivència ha de reflectir les següents consideracions:

1. **Participació de tota la comunitat educativa:** El projecte ha de ser un procés participatiu, on intervenguin alumnes, professors, famílies i altres agents externs. Aquesta participació fomenta un sentiment de responsabilitat compartida per la convivència escolar i la cohesió social dins el centre.
2. **Normativa contra el bullying i la violència escolar:** El Projecte de Convivència ha d'incloure mecanismes específics per a la detecció, prevenció i actuació davant de situacions de bullying, assetjament escolar o qualsevol altra forma de violència entre alumnes. Així mateix, ha de preveure mesures per a l'atenció a víctimes i agressors.
3. **Educació en valors:** El projecte ha de reflectir la promoció d'un entorn inclusiu que respecti la diversitat, integrant els valors de convivència i igualtat com a eixos centrals. Això inclou accions concretes de sensibilització i formació en valors com la tolerància, el respecte i la solidaritat.
4. **Seguiment i avaluació:** Com estableix la LOMLOE, el Projecte de Convivència ha de comptar amb mecanismes per a l'avaluació contínua de les seves accions. Així es facilita el seguiment de les mesures preses i l'adaptació de les mateixes a les necessitats concretes del centre. Les memòries d'avaluació anuals han de reflectir el grau de compliment dels objectius establerts.
5. **Acords específics sobre la convivència:** Els centres han de desenvolupar protocols i reglaments específics sobre la convivència escolar, la resolució de conflictes, i les condicions que afavoreixen la inclusió social i la igualtat d'oportunitats.

2. OBJECTIUS

El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat, promovent valors com el respecte, la igualtat, la inclusió i el diàleg. Aquest projecte s'alinea amb el marc normatiu actual, com el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, el [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, i altres directrius relacionades amb la millora de la convivència escolar. A més, incorpora pràctiques basades en la investigació educativa sobre educació per a la pau i estratègies restauratives.

2.1 Objectius generals

- **Elaborar un projecte global amb la participació de tota la comunitat educativa:** Elaborar un projecte global amb la participació de tota la comunitat educativa: Gestionar i orientar les actuacions i els processos de convivència de manera inclusiva i participativa, fomentant la implicació de tots els agents educatius.
- **Potenciar l'equitat educativa i el respecte a la diversitat:** Promoure un entorn escolar inclusiu on es valori la diversitat cultural, social i personal, establint mesures que garanteixin la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat.
- **Ajudar l'alumnat a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món:** Fomentar les competències emocionals, socials i cíviques per afavorir el desenvolupament integral de l'alumnat i la seva capacitat de convivència.
- **Promoure la implicació i el compromís de tots els agents educatius en la millora de la convivència al centre i a l'entorn:** Sensibilitzar i implicar la comunitat educativa en la construcció d'un ambient harmoniós i cooperatiu, promovent la col·laboració activa de tots els membres.
- **Garantir una correcta aplicació de les normes:** Establir un marc clar de normes i protocols que facilitin una convivència respectuosa i equitativa, assegurant la coherència en la seva aplicació dins del centre.

2.2 Objectius específics

- **Elaborar un projecte global amb la participació de tota la comunitat educativa:**
 - Crear i mantenir una comissió de convivència amb representació de tots els sectors de la comunitat educativa, seguint les directrius del [Decret 102/2010](#).
 - Fomentar la participació i corresponsabilitat, promovent canals de comunicació i accions que facilitin la implicació activa de tots els agents educatius.
 - Optimitzar els recursos humans, materials i temporals per afavorir la convivència i un bon clima escolar.
- **Potenciar l'equitat educativa i el respecte a la diversitat:**
 - Desenvolupar protocols d'acollida per als nous membres de la comunitat educativa.
 - Impulsar iniciatives que respectin i valorin la diversitat cultural, social i funcional, promovent una escola inclusiva.
 - Organitzar projectes i esdeveniments interculturals per fomentar la cohesió social.

- **Ajudar l'alumnat a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món:**
 - Implementar programes d'educació emocional i gestió de conflictes.
 - Promoure habilitats de comunicació lingüística en diferents contextos socials i culturals.
- **Promoure la implicació i el compromís de tota la comunitat educativa:**
 - Desenvolupar habilitats de mediació, formant alumnes i docents en tècniques de resolució de conflictes.
 - Revisar la carta de compromís educatiu per assegurar-ne l'alineació amb els valors del centre.
- **Garantir una correcta aplicació de les normes:**
 - Difondre les NOFC per garantir el coneixement i aplicació del règim disciplinari.
 - Desenvolupar protocols específics per gestionar conflictes amb col·laboració d'institucions externes, com seguretat pública i serveis socials.
- **Contribuir a una cultura de la pau i la no violència:**
 - Implementar estratègies que promoguin el diàleg, la col·laboració i el respecte mutu.
 - Educar l'alumnat en valors de pau i en l'anàlisi crítica de situacions de conflicte social i violència.
 - Incorporar cercles restauratius per reparar danys i restablir relacions harmòniques

3. ASPECTES DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

3.1. Valors i actituds

Aquests valors es materialitzen a través d'estratègies i actuacions concretes que impliquen tota la comunitat educativa. Es prioritza la creació d'un entorn segur, inclusiu i respectuós, on l'alumnat pugui desenvolupar-se emocionalment, socialment i èticament, fomentant relacions basades en l'empatia, la solidaritat i el diàleg.

Per aconseguir-ho, el Projecte de Convivència incorpora programes que promouen el respecte mutu, la cooperació i la resolució pacífica de conflictes, com l'educació emocional, la mediació escolar i la cultura de la pau. A més, es treballa per prevenir qualsevol tipus de discriminació o assetjament mitjançant accions de sensibilització, protocols d'actuació clars i espais de suport i escolta activa.

L'equitat i la coresponsabilitat també són valors fonamentals en aquest procés. La participació activa de les famílies, el personal docent i la comunitat educativa en el seu conjunt és essencial per garantir la coherència i l'impacte d'aquestes iniciatives. A través de la col·laboració amb institucions i entitats externes, es reforça l'educació en valors, assegurant un abordatge integral de la convivència i el benestar col·lectiu.

3.1.1. Acollida

Introducció

L'acollida és un element essencial per garantir la integració i el benestar de totes les persones que s'incorporen a la comunitat educativa, ja sigui alumnat, professorat de nova incorporació o famílies. Un bon procés d'acollida facilita l'adaptació, fomenta la participació activa i assegura la igualtat d'oportunitats. Per això, és fonamental establir mecanismes d'orientació, tutorització i acompanyament que permetin una adaptació progressiva i positiva.

Per aconseguir-ho, es poden impulsar mesures com l'assignació d'alumnes referents per facilitar la socialització, la creació de materials d'orientació en diferents llengües i la implementació de programes d'acompanyament emocional per reforçar la confiança i l'autoestima. A més, la col·laboració amb serveis externs, com entitats de suport a la inclusió i atenció a la diversitat, amplia els recursos disponibles i ofereix una resposta més personalitzada a les necessitats de cada persona.

D'aquesta manera, l'acollida esdevé una eina essencial per consolidar una convivència basada en la comprensió mútua, el respecte a la diversitat i la inclusió real en la vida escolar i social del centre.

Què entenem per acollida?

L'acollida és un procés sistemàtic i transversal que garanteix que qualsevol persona que s'incorpori a la comunitat educativa trobi un entorn que promogui la seva integració, benestar i participació activa, independentment del seu origen, situació personal o sociocultural. Implica accions dirigides a l'alumnat, les famílies, el professorat i el personal del centre, així com a altres professionals externs que hi col·laboren.

Aquest procés no és només inicial, sinó que s'estén en el temps, assegurant un seguiment continuat que vetlli per la integració efectiva i la igualtat d'oportunitats ([Decret 11/2021](#)).

Àmbits d'actuació de l'acollida

Els àmbits d'actuació del procés d'acollida abasten diverses dimensions, des de l'atenció personalitzada a l'alumnat i les seves famílies fins al suport al professorat i al personal del centre. Es promouen accions concretes per facilitar la integració acadèmica, social i emocional, així com per fomentar la col·laboració en tota la comunitat educativa. Aquest enfocament integral assegura que el procés d'acollida contribueixi a crear un entorn educatiu respectuós, inclusiu i participatiu, on la diversitat sigui una font de riquesa i cohesió social.

- A l'alumnat i les famílies:
 - **Plans d'acollida personalitzats:** S'han d'establir protocols específics que identifiquin les necessitats particulars de cada alumne/a i família.
 - **Informació accessible i multilingüe:** S'han de proporcionar guies informatives en diferents llengües, amb indicacions clares sobre el funcionament del centre.
 - **Mentories entre iguals:** Promoure programes de mentoratge entre alumnes per facilitar la integració social i acadèmica.
 - **Tallers d'acollida inicial:** Sessions d'introducció per explicar els serveis, normes i valors del centre.
- Al professorat i personal del centre:
 - **Formació inicial i contínua:** S'han d'oferir sessions de formació sobre inclusió, gestió emocional i diversitat cultural.
 - **Acompanyament professional:** Es recomana crear espais d'assessorament i suport per al professorat nouvingut, a través de figures de referència o tutories internes.
 - **Implicació en el projecte educatiu i de convivència:** S'ha de garantir que tot el personal conegui i comparteixi els valors i protocols del centre.
- A la comunitat educativa en general:
 - **Promoció de la interculturalitat:** Organització d'activitats que posin en valor la diversitat cultural i lingüística present al centre.
 - **Col·laboració amb serveis externs:** Treballar de manera coordinada amb EAP, serveis socials, entitats culturals i altres professionals per complementar els processos d'acollida.
 - **Espais participatius:** Crear fòrums o reunions periòdiques amb famílies i alumnat per avaluar i millorar el procés d'acollida.

Marc normatiu

El marc normatiu garanteix un procés d'acollida inclusiu als centres educatius, amb recursos per a la integració i la implicació comunitària. A Catalunya, es prioritzen l'equitat, la diversitat i la inclusió, especialment per a l'alumnat nouvingut.

El nostre centre aplica aquestes directrius en el Projecte de Convivència per fomentar un entorn respectuós i cohesionador, assegurant que les accions siguin coherents i efectives.

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020):**
 - **Art. 71-79:** Es concreten mesures per garantir l'equitat i la inclusió educativa, especialment dirigides a alumnat en situació de vulnerabilitat, amb especial èmfasi en el dret a una educació que respongui a les seves necessitats específiques.
 - **Art. 83:** Estableix la obligatorietat de desenvolupar plans d'acollida personalitzats per alumnat d'incorporació tardana, assegurant una integració adequada en el sistema educatiu.

- **Decret 11/2021**, de 16 de febrer de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya:
 - **Art. 9:** Enfatitza la inclusió de l'alumnat nouvingut en el sistema educatiu català, proporcionant els recursos necessaris per assegurar el seu èxit acadèmic i social.
 - **Art. 17:** Proposa la creació de programes específics en centres amb alta mobilitat, adaptats a les necessitats de l'alumnat i enfocats a la seva integració i suport personalitzat.
- **Decret 102/2010**, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius:
 - Aquest decret dota els centres educatius de la capacitat per desenvolupar estratègies inclusives dins del seu projecte educatiu, adaptant-se a la realitat i especificitats de la seva comunitat educativa. Això inclou la implementació de plans d'acollida i mesures que garanteixin la participació activa de tot l'alumnat i les seves famílies.
- **Llei 14/2010**, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència:
 - **Art. 43:** Estableix mesures per a la integració social dels infants i adolescents immigrants, reconeixent el dret a rebre una educació equitativa que fomenti la cohesió social i cultural.
- **Llei 10/2010**, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Cat.:
 - **Art. 8:** Recalca el dret a un accés equitatiu al sistema educatiu i subratlla la necessitat de proporcionar suport per a la integració escolar d'aquest col·lectiu, garantint la igualtat d'oportunitats.
- **Decret 150/2017**, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu:
 - **Article 2:** Principis generals de l'educació inclusiva, destacant el compromís amb la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació.
 - **Article 8:** Regulació del suport educatiu específic per a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) o necessitats específiques de suport educatiu (NESE).
 - **Article 10:** Mesures d'acollida per l'alumnat d'incorporació tardana o amb situacions personals que requereixen adaptacions específiques.
 - **Article 17:** Coordinació amb les famílies i altres agents externs per promoure la convivència i una inclusió efectiva.
- **Decret 175/2022**, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica:
 - **Article 4:** Principis generals de l'educació bàsica, que inclouen la convivència positiva i la integració de tots els alumnes.
 - **Article 5.2:** Reconeixement i valoració de la diversitat com a element fonamental per a l'aprenentatge i el desenvolupament personal.
 - **Article 7:** Promoció de la igualtat i la inclusió com a pilars fonamentals de l'educació bàsica, incloent-hi mesures específiques per prevenir situacions de discriminació.

Propostes d'actuació

A la nostra escola, l'acollida és una tasca compartida que involucra tot el personal docent, l'equip directiu i la comunitat educativa. Per garantir que tot l'alumnat nouvingut se senti benvingut des del primer moment i pugui integrar-se de manera efectiva a nivell acadèmic, social i emocional, hem estructurat un seguit d'actuacions que ja s'implementen o es posaran en marxa properament. A més, entenem que l'acollida no es limita només a

l'espai escolar, sinó que també depèn de la integració en el context social i cultural. Per aquest motiu, treballem estretament amb l'entorn per afavorir una acollida global, inclusiva i equitativa.

Per assolir aquest objectiu, es duen a terme diverses accions, com la tutoria individualitzada per acompanyar cada alumne en el seu procés d'adaptació, l'assignació d'un referent dins el grup classe per afavorir la seva inclusió i la col·laboració amb serveis i entitats de l'entorn per garantir una acollida integral. Així mateix, es fomenta la participació de les famílies en aquest procés, promovent espais de trobada i intercanvi que permetin compartir experiències i resoldre dubtes. L'objectiu és que tot l'alumnat pugui sentir-se part de la comunitat educativa des del primer dia i desenvolupar-se en un entorn d'aprenentatge positiu, segur i enriquidor.

★ A l'aula

1. Preparació prèvia a l'arribada del nou alumnat

- **Sessions prèvies amb el grup classe:** Organitzem activitats de sensibilització amb l'alumnat abans de l'arribada de nous/ves companys/es, com ara debats, dinàmiques de grup o jocs que fomenten la comprensió de la diversitat i el valor de l'empatia.
- **Planificació logística:** Abans de la incorporació, el/la tutor/a del grup es coordina amb l'equip docent per assignar un lloc per seure, preparar el material necessari i crear un ambient d'acollida dins l'aula.
- **Preparació de recursos:** Hem dissenyat un dossier inicial que inclou informació pràctica com horaris, mapes del centre i normes bàsiques per facilitar la integració del nou alumne o de la nova alumna.

2. Dia d'incorporació

- **Presentació personalitzada:** El/la tutor/a rep el/la nou/va alumne/a i li ofereix una benvinguda càlida, presentant-lo als companys/es i explicant el funcionament del grup.
- **Assignació d'un/a company/a guia:** Els i les alumnes de cada grup tenen assignat/da un/a "company/a guia". Aquest/a alumne/a, triat/da per les seves habilitats socials i empatia, acompanya el nou company o companya durant les seves primeres setmanes al centre.
- **Activitat de benvinguda:** Realitzem una dinàmica de grup especial el primer dia per facilitar el coneixement mutu, reduir tensions i generar un entorn acollidor.

3. Avaluació inicial i planificació personalitzada

- **Pla de Suport Individualitzat (PSI):** Durant la primera setmana, el tutor/a i l'equip docent duen a terme una avaluació inicial per identificar necessitats acadèmiques, lingüístiques i emocionals del nou alumne o la nova alumna. Aquesta informació s'utilitza per elaborar un pla de suport individualitzat.
- **Horari adaptat:** Es prepara un horari ajustat a les necessitats del nouvingut o de la nouvinguda per facilitar una integració progressiva i assegurar que rebi el suport necessari en els moments més crítics.
- **Seguiment constant:** S'estableix un calendari de reunions periòdiques per revisar l'evolució de l'alumne/a i ajustar el pla segons sigui necessari.

4. Activitats d'integració i cohesió de grup

- **Tutories grupals:** Setmanalment, el nostre equip de tutors i tutores lidera activitats que promouen el coneixement mutu i el respecte per la diversitat cultural present al grup. Aquestes sessions es basen en dinàmiques participatives que reforcen la cohesió.

- **Projectes cooperatius:** A totes les matèries potenciem la feina en equip amb projectes cooperatius, assegurant que el nou alumne o la nova alumna tingui una participació activa i efectiva.
- **Socialització a l'esbarjo:** Reconeixem l'esbarjo com un espai clau de socialització i treballem perquè sigui un lloc segur i inclusiu on tothom pugui interactuar lliurement.

★ Al centre

1. **Sensibilització del claustre i el personal del centre**

- **Formació i reflexió:** Organitzem sessions de formació inicial i contínua sobre diversitat cultural, gestió emocional i metodologies inclusives per tot el personal. Aquestes formacions ajuden a construir una visió compartida de l'acollida com a eix prioritari.
- **Cultura d'acollida al PEC:** El caràcter acollidor del centre es reflecteix explícitament al Projecte Educatiu de Centre (PEC) i al Projecte de Convivència, assegurant que sigui una prioritat transversal en totes les accions del centre.

2. **Creació i implementació del Pla d'acollida**

- **Document estructurat:** Disposem d'un Pla d'acollida que detalla el procés de rebuda per a alumnat, famílies, professorat, PAS i altres professionals. Aquest pla defineix les accions a nivell d'aula, centre i entorn.
- **Reunions d'acollida:** A l'inici de curs, l'equip directiu organitza reunions amb el professorat nouvingut per presentar el PEC, els protocols d'acollida i recollir les seves necessitats professionals i personals.

3. **Eines i recursos per l'acollida**

- **Servei de traducció i mediació:** Fomentem l'ús dels serveis que el Departament d'Ensenyament posa a disposició, com traductors i mediadors culturals, per facilitar la comunicació amb les famílies i l'alumnat nouvingut.
- **Dossier informatiu:** Oferim un dossier detallat per al personal nouvingut amb informació sobre l'organització, els valors i els protocols del centre, així com eines pràctiques per a una integració ràpida.
- **Reunions de seguiment:** Programem reunions periòdiques entre el tutor/a de l'aula d'acollida, el del grup classe i l'equip docent per valorar l'adaptació del nou alumnat i ajustar les mesures implementades.

4. **Promoció de la coresponsabilitat**

- **Participació comunitària:** Incloem tota la comunitat educativa en l'acollida a través d'activitats conjuntes i canals de participació per famílies i alumnat.
- **Compromís educatiu:** A la carta de compromís educatiu s'especifica el suport que el centre ofereix a les noves famílies i els seus drets i deures dins la comunitat educativa.

★ A l'entorn

1. **Participació de les famílies**

- **Presentació d'activitats:** Presentem a les famílies nouvingudes totes les activitats de l'AMPA i els canals disponibles per participar al centre i donar suport al procés educatiu dels seus fills/es.
- **Reunions informatives:** Organitzem reunions d'inici de curs on expliquem els serveis, les normes i les formes de col·laboració amb el centre.

2. Coordinació amb entitats locals

- **Ús dels recursos locals:** Col·laborem amb entitats de traducció, mediadors culturals, serveis socials i entitats culturals per millorar l'acollida de l'alumnat i les famílies.
- **Programes de lleure:** Informem les famílies sobre les activitats d'oci organitzades per entitats locals, com activitats esportives, culturals i d'aprenentatge, per fomentar la integració social fora del centre.

3. Activitats interculturals

- **Tallers i esdeveniments:** Promovem activitats que valorin la diversitat cultural del nostre entorn, com jornades interculturals, mercats solidaris i xerrades sobre convivència.
- **Acció tutorial comunitària:** Programem activitats d'acció tutorial que connectin amb entitats locals, com biblioteques, associacions culturals i serveis d'atenció a la diversitat.

3.1.2. Coeducació i perspectiva de gènere

Introducció

L'educació té un paper fonamental en la construcció d'una societat igualitària i en la prevenció de qualsevol forma de discriminació. Per això, la coeducació i la incorporació de la perspectiva de gènere no són només enfocaments pedagògics, sinó també responsabilitats col·lectives que garanteixen que tot l'alumnat pugui desenvolupar-se en un entorn segur, incliusu i lliure d'estereotips.

Aquest compromís es tradueix en la integració de la perspectiva de gènere en aquest document, així com també en el nostre [Projecte de Coeducació](#), en el [Projecte Educatiu de Centre](#) (PEC) i en les Normes de Funcionament i Organització de Centre (NOFC). L'objectiu és assegurar que la perspectiva de gènere sigui present en tots els àmbits educatius, promovent un model de convivència basat en la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diversitat i la prevenció de qualsevol tipus de violència de gènere.

Què són la coeducació i la perspectiva de gènere?

La coeducació és un model educatiu que garanteix la igualtat efectiva d'oportunitats i drets per a totes les persones, eliminant qualsevol forma de discriminació per raó de gènere, identitat o orientació sexual. Va més enllà d'evitar el sexisme a l'escola, ja que implica transformar els continguts, les metodologies, els espais i les relacions escolars per assegurar un aprenentatge equitatiu i lliure d'estereotips. Aquest enfocament està alineat amb l'article 13 de la [Llei 17/2015](#), del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, i es recull com un vector transversal en el currículum educatiu.

Dins d'aquest marc, la perspectiva de gènere és una eina clau per visibilitzar i corregir desigualtats estructurals que han afectat històricament dones i col·lectius vulnerabilitzats. Això implica revisar els materials didàctics per eliminar biaixos sexistes, garantir la representació equitativa de referents femenins i LGBTI+, i assegurar que els espais escolars i les activitats educatives siguin accessibles i equitatius per a tot l'alumnat.

A la nostra escola, la coeducació es concep com un eix transversal que impregna totes les accions del centre. Per això, treballem per crear un entorn on es fomenti la igualtat real, la corresponsabilitat i la prevenció d'actituds discriminatòries. Aquest compromís es tradueix en accions concretes que garanteixen que l'educació amb perspectiva de gènere formi part de la realitat quotidiana de l'escola i contribueixi a la construcció d'una societat més justa i equitativa.

Marc normatiu

L'educació amb perspectiva de gènere i la coeducació són principis fonamentals en el marc normatiu actual, que estableix la necessitat de garantir la igualtat efectiva entre l'alumnat i prevenir qualsevol forma de discriminació o violència per raó de gènere. A Catalunya, s'impulsen accions per trencar estereotips, fomentar relacions respectuoses i assegurar un entorn escolar segur i equitatiu.

En aquest context, el nostre centre integra aquests principis en el Projecte de Convivència, desenvolupant estratègies per promoure una cultura educativa basada en el respecte, la diversitat i la igualtat real d'oportunitats, tant a l'aula com en la vida escolar quotidiana.

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1:** Estableix com a objectiu educatiu promoure la igualtat de drets entre homes i dones.
 - **Article 124.2:** Exigeix que els consells escolars fomentin accions per garantir la igualtat efectiva i prevenir la discriminació per raó de gènere.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Defineix la coeducació com a principi rector del sistema educatiu i promou la igualtat real i efectiva entre dones i homes.
 - **Article 21:** Estableix el dret de l'alumnat a una educació integral lliure de discriminacions per raó de gènere.
- **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes:**
 - **Article 13:** Insta a incorporar la coeducació en tots els nivells educatius i a formar el professorat en matèria de gènere.
 - **Article 19:** Obliga a incloure la perspectiva de gènere en els materials didàctics, currículums i pràctiques pedagògiques.
- **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista:**
 - **Article 6:** Reconeix la coeducació com una eina clau per prevenir la violència masclista i promou la formació específica del personal docent.
- **Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.**
 - **Article 12:** Promou materials educatius que reflecteixin la diversitat sexual, afectiva i de gènere.
 - **Article 18:** Assegura que els centres educatius siguin espais segurs i respectuosos amb la diversitat.

Propostes d'actuació

A la nostra escola, treballem per garantir un entorn educatiu inclusiu i equitatiu que promogui la igualtat de gènere i el respecte per la diversitat. La coeducació es concep com un enfocament transversal que guia la pràctica docent, l'organització del centre i la col·laboració amb l'entorn, assegurant que totes les accions educatives incorporin una perspectiva de gènere coherent.

Implementem mesures concretes dins l'aula, en l'estructura del centre i en el treball amb les famílies i la comunitat. Algunes d'aquestes accions ja formen part del nostre projecte educatiu i d'altres s'implementaran pròximament, amb el compromís de tota la comunitat educativa.

Per fomentar una educació basada en la igualtat i la diversitat, hem incorporat iniciatives que assegurin un aprenentatge respectuós i inclusiu per a tot l'alumnat.

★ A l'aula

1. Integració de la perspectiva de gènere

- Realitzem una revisió contínua dels materials didàctics per garantir que són inclusius i reflecteixen la diversitat de gènere, d'acord amb la [Llei 17/2015](#), article 19.
- Introduïm contes i lectures amb referents femenins i LGBTI+, adaptats a l'edat de l'alumnat.
- Fomentem jocs i dinàmiques on es trenquin rols de gènere tradicionals.

2. Educació afectiva i sexual

- Acompanyem l'alumnat en el desenvolupament de l'autoestima i el respecte per la diversitat a través de contes i activitats d'expressió emocional.
- Treballem la gestió emocional i la resolució de conflictes amb dinàmiques adaptades a cada etapa.
- Introduïm el valor del consentiment i el respecte pels límits personals des de petits, a través d'històries i activitats pràctiques.

3. Prevenció de la violència de gènere i homofòbia

- Dissenyem activitats tutorials que treballen la gestió emocional i la resolució de conflictes, tal com estableix la [Llei 5/2008](#), article 6.
- Creem un entorn segur on es respectin totes les identitats i expressions de gènere.

4. Pràctiques inclusives:

- Utilitzem llenguatge inclusiu i models diversos en les representacions visuals i orals a l'aula.
- Vetllem perquè totes les criatures participin de manera equitativa en les activitats, evitant la segregació per gènere en els jocs i tasques.
- Promovem una distribució equilibrada de responsabilitats a l'aula per evitar estereotips de gènere.

★ Al centre

1. Formació del personal docent i no docent

- Oferim formacions pràctiques sobre coeducació i perspectiva de gènere adaptades a l'etapa infantil i primària, seguint l'article 6 de la [Llei 5/2008](#).
- Creem espais de reflexió dins del claustre per compartir estratègies i bones pràctiques en igualtat i diversitat.
- Dotem el professorat d'eines per detectar i actuar davant situacions de discriminació o desigualtat de gènere.

2. Polítiques coeducatives

- Integrem la perspectiva de gènere en el Projecte Educatiu de Centre (PEC), les Normes de Funcionament i Organització de Centre (NOFC) i el Projecte de Convivència, en línia amb l'article 124.2 de la [LOMLOE](#).
- Assegurem que les festes i activitats escolars (carnaval, jocs del pati, representacions...) no reproduïxin estereotips de gènere i fomentin la participació equitativa de tot l'alumnat.
- Vetllem perquè el llenguatge i la comunicació del centre siguin inclusius i respectuosos amb la diversitat de gènere i familiar.

3. Transformació dels espais escolars

- Seguint les recomanacions de [Llei 17/2015](#), article 19, revisem la distribució i ús dels patis per garantir que totes les criatures tinguin l'oportunitat de jugar en igualtat de condicions, evitant que un sol tipus d'activitat (com el futbol) domini l'espai.
- Creem racons coeducatius dins les aules i la biblioteca amb materials que promoguin la igualtat i la diversitat.
- Vetllem perquè els espais comuns (passadissos, menjador, lavabos) transmetin missatges positius sobre diversitat i igualtat.

★ A l'entorn

1. Col·laboració amb famílies

- Organitzem reunions informatives per sensibilitzar les famílies sobre la importància de la coeducació, seguint l'article 13 de la Llei [Llei 17/2015](#).
- Fomentem la corresponsabilitat familiar, per exemple, evitant que siguin sempre les mares qui participin en activitats escolars.

2. Coordinació amb entitats externes

- Treballem conjuntament amb serveis educatius i entitats locals per dur a terme tallers i activitats de sensibilització adaptades a les edats de l'alumnat.
- Participem en iniciatives i campanyes municipals com el Dia Internacional de la Dona (8M) o el Dia contra la Violència de Gènere (25N) d'una manera adequada a l'etapa infantil i primària, mitjançant activitats com contacontes, murals col·laboratius o dinàmiques de grup.
- Establim vincles amb biblioteques i llibreries per ampliar el fons de llibres coeducatius disponibles per a l'alumnat i les famílies.

3.1.3. Competència social

Introducció.

En una societat diversa i en constant canvi, la competència social esdevé una eina fonamental per garantir la convivència harmoniosa i la participació activa en la comunitat. La globalització i la digitalització han transformat la manera com les persones es relacionen, creant nous desafiaments en la comunicació i la interacció social. Així doncs, aquesta competència no només es refereix a les relacions presencials, sinó també a la gestió d'interaccions en entorns digitals i multiculturals.

Segons el [Decret 175/2022](#), de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, la competència social forma part del conjunt de competències clau que l'alumnat ha d'adquirir al llarg de la seva etapa escolar. Aquest enfocament fomenta una ciutadania activa i democràtica, capaç de contribuir a la vida col·lectiva amb actituds de respecte, responsabilitat i cooperació.

El desenvolupament d'aquesta competència requereix un enfocament transversal en totes les matèries i activitats escolars, més enllà de l'acció tutorial. Per això, les estructures organitzatives del centre han de proporcionar espais i estratègies pedagògiques que facilitin la pràctica d'habilitats socials en contextos reals, fomentant una cultura escolar basada en la col·laboració, l'empatia i la resolució pacífica de conflictes.

Què és la competència social?

La competència social es defineix com la capacitat d'interactuar eficaçment amb els altres, establint relacions positives basades en el respecte, l'empatia i la cooperació. Comprèn un conjunt d'habilitats cognitives, emocionals i conductuals que permeten adaptar-se i respondre adequadament a diverses situacions socials. Aquesta competència és essencial per a la cohesió social i la convivència als centres educatius, ja que facilita la resolució pacífica de conflictes i reforça els valors democràtics.

L'ensenyament i el desenvolupament de la competència social contribueixen a la creació d'una comunitat educativa inclusiva, tolerant i col·laborativa. Les habilitats socials es desenvolupen a través de la interacció amb els altres, per la qual cosa és fonamental treballar-les tant des d'un enfocament curricular com transversal. Aquest procés implica fomentar la comunicació assertiva, la presa de decisions compartida i l'aprenentatge cooperatiu, aspectes clau per garantir la participació activa i equitativa de tot l'alumnat en la vida escolar i social.

Marc normatiu

La competència social és una dimensió fonamental en l'educació, ja que permet a l'alumnat establir relacions positives, resoldre conflictes de manera constructiva i participar activament en la comunitat. Per aquest motiu, el marc normatiu actual recull la importància d'integrar aquesta competència en el sistema educatiu, garantint que els centres promoguin valors com el respecte, la convivència i la cooperació.

A nivell estatal, la legislació estableix el desenvolupament de valors cívics i ètics com un principi bàsic del sistema educatiu, mentre que a Catalunya s'incorpora aquesta competència en el currículum escolar, en la regulació de la convivència i en l'acció tutorial. Aquest marc normatiu proporciona les bases per implementar estratègies que fomentin una comunicació efectiva, la resolució pacífica de conflictes i la construcció d'un entorn escolar segur i inclusiu.

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1:** Estableix com a principi bàsic del sistema educatiu el desenvolupament de valors cívics i ètics, fomentant la convivència i el respecte en l'àmbit escolar.
 - **Article 31:** Regula l'ensenyament de valors cívics i ètics a l'educació bàsica, amb l'objectiu de desenvolupar la comunicació efectiva i la resolució pacífica de conflictes.
 - **Article 124.1:** Estableix que els centres han de disposar de normes de convivència, organització i funcionament, garantint una comunicació fluida i la participació de tota la comunitat educativa.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Destaca la importància de la formació integral de l'alumnat, que inclou el desenvolupament de capacitats intel·lectuals, ètiques, físiques, emocionals i socials.
- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica:**
 - **Article 3:** Defineix el desenvolupament de les competències socials i cíviques com a part essencial del currículum per fomentar la convivència i la participació democràtica.
 - **Article 14:** Destaca la importància de la comunicació assertiva i la resolució dialogada de conflictes dins de l'àmbit escolar.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius:**
 - **Article 15.1:** Regula l'acció tutorial, que té com a finalitat contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament intel·lectual, emocional i moral de l'alumnat. L'acció tutorial és clau per fomentar una convivència positiva i una comunicació efectiva dins de la comunitat educativa.
- **Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya:**
 - **Articles 8, 11, 20 i 22:** Fan referència al dret de l'alumnat a una formació que permeti el desenvolupament integral de la seva personalitat, incloent-hi habilitats intel·lectuals, conviccions morals i hàbits socials. També s'estableix el deure de respectar les normes de convivència per garantir l'exercici dels drets i llibertats de tots els membres de la comunitat educativa.
- **Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència:**
 - **Article 34:** Estableix mesures de prevenció de la violència en els centres educatius, promovent mecanismes de comunicació i actuació per garantir una convivència segura i respectuosa.

Propostes d'actuació

A la nostra escola, treballem activament per desenvolupar la competència social de l'alumnat i fomentar una convivència basada en el respecte, la cooperació i la resolució pacífica de conflictes. Creiem que és fonamental dotar els infants i joves d'eines per gestionar les seves emocions, expressar-se de manera assertiva i establir relacions saludables amb els altres.

Aquest compromís va més enllà de l'aula: volem que la convivència sigui un pilar fonamental en tota la comunitat educativa. Per això, impulsem accions a nivell de centre i entorn proper, promovent el diàleg, l'educació intercultural i el treball col·laboratiu. Aquestes iniciatives, ja en marxa o en procés d'implementació, garanteixen un ambient escolar inclusiu i respectuós, on tothom pugui sentir-se escoltat i valorat.

★ A l'aula

1. Dinàmiques de grup per treballar l'assertivitat i l'empatia

- Implementem jocs de rol i situacions simulades perquè l'alumnat practiqui la comunicació assertiva i la gestió d'emocions.
- Dissenyem activitats d'autoconeixement i expressió emocional per fomentar la comprensió de sentiments propis i aliens.

2. Activitats sobre l'acceptació i el respecte a la diversitat

- Realitzem debats guiats sobre la importància de la diversitat cultural, lingüística, religiosa i de gènere.
- Afavorim la reflexió a partir d'experiències personals i col·lectives en relació amb la diversitat i la inclusió.

3. Aprenentatge cooperatiu

- Organitzem el treball en equips heterogenis per potenciar el diàleg, la col·laboració i el suport mutu.
- Dissenyem projectes interdisciplinaris on l'alumnat hagi de resoldre problemes en grup i aprendre a gestionar els desacords de manera positiva.

4. Lectura i anàlisi de contes i dilemes morals:

- Treballem amb literatura infantil i juvenil que fomenta valors com l'empatia, la solidaritat i el respecte.
- Fomentem la discussió de dilemes ètics i socials per incentivar el pensament crític i la presa de decisions responsables.

5. Assemblees de classe com a espai de reflexió compartida:

- Hem creat espais periòdics on l'alumnat pot expressar les seves inquietuds, opinions i propostes per a la millora de la convivència.
- Treballem amb normes de diàleg efectiu per garantir una comunicació fluida i respectuosa.

6. Tallers de resolució pacífica de conflictes:

- Hem ofert i seguirem oferint formació específica per al professorat en habilitats de mediació escolar i enfocament restauratiu
- Acompanyem l'alumnat en pràctiques guiades de diàleg i negociació davant de conflictes reals o ficticis.

★ Al centre

1. Sensibilització del claustre sobre la importància de la competència social:

- Hem ofert i oferim formació específica per al professorat en tècniques de comunicació efectiva, gestió emocional i mediació de conflictes.
- Organitzem tallers amb professionals externs especialitzats en convivència escolar per ampliar estratègies d'intervenció i prevenció.

2. Inclusió de la competència social en els documents del centre:

- Hem incorporat els objectius de comunicació social dins del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i els considerem fonamentals en l'elaboració i execució de la Programació General de Centre, assegurant-ne la continuïtat i aplicació al llarg dels cursos escolars.
- Hem incorporat accions concretes a les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) per afavorir el diàleg i la resolució de conflictes de manera estructurada.

3. Incorporació de criteris d'avaluació relacionats amb la competència social:

- Establim indicadors per valorar la capacitat de comunicació efectiva, respecte i col·laboració de l'alumnat en activitats escolars.
- Implementem autoavaluacions i coavaluacions perquè l'alumnat prengui consciència sobre la seva manera de comunicar-se i relacionar-se.

4. Promoció d'actituds cíviques i formes de relació respectuoses:

- Dissenyem campanyes internes per fomentar el bon tracte i el respecte entre iguals.
- Apliquem protocols d'actuació per prevenir i abordar situacions de discriminació o violència verbal, assegurant una resposta àgil i efectiva.

★ A l'entorn

1. Coordinació amb administracions locals per promoure activitats educatives:

- Ens proposem participar en projectes municipals que fomentin el respecte, la convivència i la cohesió social, adaptant-los a la realitat del nostre centre.
- Volem establir una col·laboració amb l'Ajuntament i serveis socials per oferir recursos i formacions sobre convivència i resolució de conflictes adreçades a l'alumnat i les famílies.

2. Foment de la participació de l'alumnat en entitats cíviques:

- Ens agradaria impulsar projectes solidaris al centre, com recollides d'aliments, campanyes de sensibilització i suport entre iguals, per fomentar la responsabilitat social de l'alumnat.
- Ens plantejem establir vincles amb associacions locals perquè l'alumnat pugui conèixer el teixit social del seu entorn i participar en iniciatives que promoguin la inclusió i la cooperació.

3. Col·laboració amb agents educatius externs:

- Volem organitzar activitats i tallers sobre comunicació positiva, mediació i gestió emocional, aprofitant la formació del professorat o comptant amb professionals externs.
- Ens proposem convidar persones expertes en convivència escolar i cultura de pau perquè puguin compartir experiències i estratègies amb l'alumnat i el claustre, adaptant-les a la nostra realitat educativa.

3.1.4. Comunicació

Introducció

La comunicació és un element fonamental en l'àmbit educatiu, tant per a l'aprenentatge com per a la convivència. A través d'ella, l'alumnat no només adquireix coneixements, sinó que també aprèn a expressar emocions, resoldre conflictes i establir relacions basades en el respecte i l'empatia. Un bon desenvolupament d'habilitats comunicatives contribueix a:

- Millorar l'autoconeixement i la gestió emocional.
- Fomentar el diàleg i l'empatia en situacions de conflicte.
- Afavorir la participació democràtica i el pensament crític.

A més, dins l'aula, la comunicació influeix directament en la qualitat de la relació alumne-docent i en el clima escolar. Una comunicació efectiva:

- Augmenta la motivació i la implicació de l'alumnat en l'aprenentatge.
- Redueix conflictes derivats de malentesos o manca d'habilitats comunicatives.
- Construeix un ambient d'aprenentatge segur, inclusiu i participatiu.

Per això, els centres educatius han de garantir un entorn comunicatiu inclusiu, transparent i respectuós, on l'alumnat pugui desenvolupar estratègies assertives per prendre decisions i resoldre conflictes de manera constructiva.

Què és la comunicació?

La comunicació és el procés mitjançant el qual les persones interaccionem, compartim coneixements, expressem emocions, opinions i valors. No es tracta només de transmetre informació, sinó també de construir vincles, establir normes de convivència i afavorir la cohesió social.

En l'àmbit educatiu, la comunicació és la base del procés d'ensenyament-aprenentatge i un factor clau en la convivència escolar. Segons el [175/2022](#), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, la competència comunicativa és fonamental en el desenvolupament de l'alumnat, ja que inclou la capacitat d'expressar-se oralment, per escrit i mitjançant llenguatges audiovisuals i digitals.

Per garantir una comunicació efectiva i respectuosa, aquesta competència es treballa des de diversos enfocaments:

- Comunicació oral i escrita, amb èmfasi en l'expressió clara, el diàleg i l'argumentació.
- Llenguatges no verbals, com l'expressió corporal, la gestualitat i el contacte visual, per reforçar la claredat i coherència del missatge.
- Gestió de la diversitat lingüística, valorant la pluralitat com un element de riquesa cultural.
- Ús responsable de la comunicació digital, promovent un entorn segur i respectuós a les xarxes socials i espais virtuals.

A més de ser una eina d'aprenentatge, la comunicació és un pilar fonamental per a la convivència i la integració de tot l'alumnat en la comunitat educativa.

Marc normatiu

El marc normatiu que regula la comunicació i la competència comunicativa en l'àmbit educatiu estableix les bases per garantir una educació inclusiva, respectuosa i adaptada als reptes de la societat actual. Les diferents normatives regulen aspectes fonamentals com la promoció del català com a llengua vehicular, el foment del plurilingüisme, la regulació de la comunicació digital i audiovisual, i el desenvolupament d'habilitats comunicatives que afavoreixin la convivència i la cohesió social.

Aquest marc legal garanteix que la comunicació a l'escola es treballi de manera transversal, assegurant el dret de l'alumnat a expressar-se lliurement, adquirir competències comunicatives en diferents llengües i contextos, i fer un ús ètic i responsable dels mitjans digitals. Així, es promou un model educatiu que fomenti el diàleg, la comprensió mútua i la participació activa en la comunitat.

- **Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006)**
 - **Preàmbul:** Fa referència a Catalunya com una comunitat on es respecten les identitats diverses i es garanteix el dret a viure i expressar-se lliurement.
 - **Article 6:** Determina que el català és la llengua pròpia de Catalunya i la llengua vehicular i d'aprenentatge en el sistema educatiu.
 - **Article 131:** Atorga a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'educació, incloent-hi la regulació del sistema lingüístic i la promoció del català i l'occità a l'ensenyament.
- **Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament**
 - **Article 2:** Manté el català com a llengua vehicular, però permet als centres ajustar la presència de les llengües segons les necessitats sociolingüístiques.
 - **Article 5:** Assegura que tots els alumnes finalitzin l'etapa obligatòria amb un domini adequat del català i del castellà.
 - **Article 7:** Garanteix l'ensenyament i ús d'una llengua estrangera com a part del currículum.
- **Llei 1/1998, del 7 de gener, de Política Lingüística**
 - **Article 21:** Estableix que el català ha de ser la llengua vehicular de l'ensenyament no universitari.
 - **Article 25:** Promou la normalització lingüística i fomenta l'ús del català en totes les activitats escolars i institucionals.
- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 2:** Inclou la competència en comunicació lingüística com una de les competències clau del currículum, assegurant que l'alumnat adquireixi habilitats d'expressió oral, escrita i multimodal per comunicar-se de manera efectiva.
 - **Article 6:** Determina que la comunicació ha de formar part del currículum i incloure l'educació en mitjans digitals, llenguatges audiovisuals i ètica comunicativa.
 - **Article 19:** Estableix la importància de l'ús crític i responsable de la informació, incloent-hi la capacitat d'identificar notícies falses i gestionar la comunicació en entorns digitals.
 - **Article 31:** Regula l'ensenyament de valors cívics i ètics, promovent el diàleg i la resolució pacífica de conflictes a través de la comunicació assertiva.
 - **Article 124.1:** Exigeix que els centres estableixin normes de convivència que garanteixin una comunicació fluida i efectiva entre tota la comunitat educativa.

- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Defineix la comunicació com a part de la formació integral de l'alumnat, incloent-hi la seva dimensió ètica, social i emocional.
 - **Article 53:** Regula el model lingüístic del sistema educatiu, establint que el català és la llengua vehicular de l'ensenyament i garantint l'aprenentatge del castellà i una llengua estrangera.
- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica:**
 - **Article 3:** Defineix la competència comunicativa lingüística i audiovisual com un eix fonamental de l'ensenyament, destacant l'expressió oral, escrita i multimodal.
 - **Article 9:** Promou la diversitat lingüística i cultural, fomentant la interacció en diferents llengües i contextos.
 - **Article 14:** Destaca la comunicació assertiva i respectuosa com a eina clau per a la resolució de conflictes dins l'àmbit escolar.
 - **Article 18:** Regula l'ús de les llengües en l'ensenyament, assegurant que l'alumnat adquireixi competències comunicatives en català, castellà i una llengua estrangera.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius:**
 - **Article 15.1:** Regula l'acció tutorial, que inclou la gestió de la comunicació amb l'alumnat i les famílies per fomentar la convivència i la participació escolar.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
 - **Article 31:** Garanteix la llibertat d'expressió de l'alumnat dins del respecte a la convivència escolar.
- **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.**
 - **Article 19:** Exigeix que els materials didàctics i les pràctiques pedagògiques utilitzin un llenguatge inclusiu i evitin estereotips de gènere en la comunicació.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
 - **Article 31:** Garanteix la llibertat d'expressió de l'alumnat dins del respecte a la convivència escolar.

Propostes d'actuació

La competència comunicativa és clau per al desenvolupament acadèmic i personal de l'alumnat. Per això, es treballa de manera transversal a l'aula per reforçar l'expressió oral, escrita, digital i audiovisual, fomentant el pensament crític, la creativitat i la seguretat en la comunicació.

A nivell de centre, promovem una comunicació clara, respectuosa i inclusiva, implicant alumnat, professorat i famílies en espais de diàleg i presa de decisions per afavorir un clima de convivència positiu. Algunes d'aquestes accions ja s'estan duent a terme, mentre que d'altres estan en procés de desenvolupament per ser aplicades en el futur.

A més, treballem per enfortir els vincles amb l'entorn, col·laborant amb famílies, institucions i entitats per impulsar iniciatives que fomentin la integració social, el diàleg intercultural i la cohesió comunitària.

★ A l'aula

1. Integració de la competència comunicativa en totes les àrees curriculars

- Incorporem objectius comunicatius específics en totes les matèries, treballant la lectura, l'expressió oral i escrita, i la reflexió crítica.

- Relacionem la competència lingüística amb altres competències clau com la ciutadana, la social i la digital per afavorir un aprenentatge més global.
- Desenvolupem estratègies perquè l'alumnat millori la comprensió i expressió en diferents formats i registres (oral, escrit, audiovisual, multimodal).

2. Potenciació de la comunicació oral i la interacció a l'aula

- Programem debats i exposicions orals perquè l'alumnat argumenti i defensi les seves idees amb respecte i claredat.
- Utilitzem role-playing i dramatitzacions per treballar habilitats comunicatives en situacions quotidianes o de ficció, millorant la fluïdesa i la seguretat en l'expressió.
- Fomentem el treball per parelles i petits grups perquè l'alumnat practiqui la interacció, millori la comprensió mútua i desenvolupi l'escolta activa.
- Reforcem la lectura en veu alta i la lectura dramatitzada per millorar la dicció, la modulació i l'entonació en l'expressió oral.
- Lectura en veu alta i lectura dramatitzada: reforçar la dicció, la modulació de la veu i l'entonació per millorar l'expressió oral.

3. Millora de l'expressió escrita i la reflexió sobre el llenguatge

- Treballem l'escriptura creativa i acadèmica amb la redacció de textos diversos (narratius, argumentatius, expositius).
- Implementem la revisió col·laborativa de textos perquè l'alumnat aprengui a corregir i millorar els seus propis escrits i els dels companys.
- Ensenyem tècniques de planificació, esborrany i revisió per assegurar la coherència i cohesió textual.

4. Consciència i ús adequat de la comunicació no verbal

- Reflexionem sobre la importància del llenguatge corporal, el contacte visual i la postura en la comunicació.
- Realitzem activitats d'observació i anàlisi mitjançant l'enregistrament de presentacions orals per autoavaluar aspectes no verbals com la gesticulació o el to de veu.
- Treballem tècniques de comunicació assertiva per afavorir una expressió segura i clara.

5. Educació en la comunicació audiovisual i digital

- Proposem activitats d'anàlisi crítica de mitjans per reflexionar sobre com es transmeten els missatges en premsa, televisió i xarxes socials.
- Fomentem la producció de continguts audiovisuals com vídeos, podcasts o blogs per treballar l'expressió i l'organització del discurs.
- Introduïm l'aprenentatge de codis multimodals, treballant imatges, icones i gràfics com a mitjans comunicatius.

6. Foment de la diversitat lingüística i interculturalitat

- Volem potenciar activitats que permetin a l'alumnat compartir aspectes de la seva llengua i cultura d'origen en dinàmiques d'aula, fomentant el respecte i la valoració de la diversitat.
- Ens proposem incorporar referències a diverses llengües en materials didàctics i activitats concretes, especialment en àrees com llengües, medi i tutoria, per visibilitzar la diversitat lingüística de l'alumnat.

- Tenim previst organitzar jornades o activitats puntuals dedicades a la interculturalitat, on l'alumnat pugui donar a conèixer expressions culturals i lingüístiques del seu país d'origen, sempre dins de les possibilitats del centre.

7. Desenvolupament d'habilitats socials i gestió de conflictes

- Apliquem jocs de rol i dinàmiques de grup per treballar la comunicació empàtica i la resolució de conflictes de manera assertiva.
- Implementem pràctiques de diàleg i mediació escolar per entrenar tècniques de comunicació que ajudin a resoldre desacords de manera pacífica.

8. Treball cooperatiu per millorar la comunicació interpersonal

- Potenciem l'aprenentatge entre iguals per fomentar el diàleg i l'ajuda mútua en activitats col·laboratives.
- Utilitzem estratègies d'autoavaluació i coavaluació perquè l'alumnat reflexioni sobre la seva comunicació i la dels companys.

9. Potenciació d'eines TIC per enriquir la comunicació

- Fem ús de plataformes digitals (blogs, fòrums, correu electrònic) per fomentar la interacció i expressió escrita.
- Introduïm estratègies de gamificació amb aplicacions que ajudin a millorar la competència comunicativa de manera lúdica.
- Incentivem la creació de materials multimèdia com presentacions, infografies i podcasts per enriquir l'expressió de l'alumnat.

★ Al centre

1. Sensibilització lingüística i foment del català com a llengua vehicular

- Apliquem el [Decret 91/2024](#), garantint que el català sigui la llengua vehicular en tots els àmbits del centre.
- Reforcem la presència del català en espais de socialització com el pati, el menjador i les activitats extraescolars, així com en la cartelleria i les comunicacions digitals.
- Organitzem campanyes de sensibilització lingüística perquè tant alumnat com professorat facin un ús més conscient i actiu del català.

2. Foment de la comunicació interna i la cohesió de la comunitat educativa

- Hem creat un protocol intern de comunicació perquè la informació circuli de manera clara i fluida entre tot el personal del centre.
- Afavorim espais de trobada regulars (coordinacions pedagògiques, reunions de cicle...) per compartir estratègies i bones pràctiques.
- Establim canals de comunicació clars i accessibles mitjançant eines digitals que faciliten el contacte entre docents, personal no docent i equip directiu.

3. Integració de la competència comunicativa en els documents institucionals

- Hem incorporat la competència comunicativa en el PEC, el PLC i altres documents de centre.
- Garantim que el Projecte de Convivència reculli estratègies per promoure una comunicació respectuosa i efectiva.
- Hem definit accions concretes en el Pla d'Acció Tutorial per reforçar les habilitats comunicatives de l'alumnat i fomentar la seva participació activa en la vida del centre.

4. Planificació anual d'actuacions per potenciar la comunicació

- Cada curs escolar, incloem a la Programació General de Centre accions específiques per potenciar la competència comunicativa de l'alumnat, garantint una aplicació progressiva i adaptada a les necessitats del grup.
- Avaluem anualment les estratègies aplicades per detectar millores i fer ajustaments.

5. Enfortiment de la comunicació entre el centre i les famílies

- Establim canals bidireccionals de comunicació (plataformes digitals, butlletins informatius, aplicacions escolars) per facilitar el contacte amb les famílies.
- Definim a la Carta de Compromís Educatiu les expectatives i mecanismes de comunicació entre les famílies i l'escola.
- Hem organitzat i tenim previst seguir organitzant-te tallers de comunicació per a les famílies, oferint eines perquè puguin millorar la seva relació amb l'escola i donar suport a l'aprenentatge dels fills/es.

6. Creació d'espais i canals de comunicació dins del centre

- Tenim la intenció de disposar de panells informatius actualitzats amb notícies i activitats rellevants per a la comunitat educativa.
- Fomentem l'ús de plataformes digitals col·laboratives, com Google Classroom o blogs educatius, per facilitar el treball compartit i la comunicació.
- Creem un banc de recursos digitals accessible per a tota la comunitat educativa.

7. Difusió i visibilització de la comunicació en el centre

- Fomentem l'ús de la pàgina web del centre per difondre informació, projectes i activitats escolars.
- Donem visibilitat a les experiències d'aprenentatge comunicatiu a través de revistes escolars, podcasts i xarxes socials educatives.
- Promovem projectes d'aprenentatge i servei, com programes de ràdio escolar, perquè l'alumnat desenvolupi la seva competència comunicativa en contextos reals.

8. Acompanyament a la transició primària-secundària

- Coordinem el traspàs d'informació entre etapes educatives per assegurar la continuïtat de les estratègies comunicatives.
- Facilitem reunions entre els equips docents de primària i secundària per compartir pràctiques i adaptar les estratègies a les necessitats de l'alumnat.

9. Promoció de bones pràctiques en comunicació educativa

- Recollim i difonem experiències d'èxit en comunicació dins del centre i en les xarxes socials.
- Volem participar en projectes col·laboratius amb altres escoles per compartir estratègies efectives en l'ensenyament de la comunicació.

★ A l'entorn

1. Impuls de la participació de les famílies en la comunitat educativa

- Creem espais de trobada periòdics com cafès pedagògics, xerrades i tallers perquè les famílies puguin expressar inquietuds i compartir experiències.
- Organitzem tallers de competència comunicativa per a famílies, ajudant-les a millorar la seva interacció amb l'escola i a donar suport a l'aprenentatge dels fills/es.

- Fomentem la participació activa de les famílies en activitats escolars com jornades de portes obertes, festes escolars i tallers de lectura compartida.
- Establim un canal de comunicació directe amb les famílies mitjançant correu electrònic, aplicacions escolars i reunions individuals i col·lectives.

2. Difusió del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i del Projecte Lingüístic de Centre (PLC)

- Ens proposem incloure informació sobre el PEC i el PLC en les reunions d'inici de curs per garantir que les famílies coneguin els valors i objectius lingüístics del centre.
- Volem difondre materials informatius de manera senzilla i accessible a través de la web del centre, correus electrònics o plafons informatius.
- Garantim l'accés al PEC i al PLC a través de la pàgina web del centre, assegurant-ne la transparència.

3. Coordinació amb entitats i institucions locals

- Volem explorar possibles convenis de col·laboració amb biblioteques municipals, centres cívics i entitats culturals per impulsar activitats conjuntes que enriqueixin l'entorn educatiu.
- Ens proposem potenciar projectes d'aprenentatge-servei (APS) que permetin a l'alumnat aplicar les seves habilitats comunicatives en accions comunitàries com entrevistes o campanyes informatives.
- Tenim la voluntat de participar en programes educatius municipals que ajudin a integrar la competència comunicativa en l'entorn social.
- Ens agradaria facilitar la presència de representants d'institucions locals en activitats escolars, oferint a l'alumnat un contacte directe amb el seu context sociocultural.

4. Promoció de la diversitat lingüística i cultural

- Celebrem esdeveniments que reflecteixen la diversitat lingüística del centre:
 - Tenim previst plantejar la creació de textos narratius i poètics en les diferents llengües de l'alumnat en un Sant Jordi multilingüe.
 - Volem realitzar recitals de poesia i lectura de textos en diverses llengües.
 - Celebrarem jornades interculturals amb activitats que fomentin el coneixement i el respecte per les llengües i cultures de la comunitat educativa.
- Treballarem amb entitats que promoguin la diversitat lingüística, facilitant activitats per al reconeixement de les llengües d'origen de l'alumnat.

5. Implicació en activitats de foment de la lectura i escriptura

- Ens volem coordinar amb les biblioteques municipals per organitzar activitats conjuntes, com:
 - Clubs de lectura multilingües.
 - Sessions de "conta contes" en diferents llengües.
 - Tallers d'escriptura creativa en col·laboració amb autors locals.
- Participem en concursos literaris i projectes d'escriptura col·laborativa a nivell municipal o nacional.
- Realitzem l'intercanvi de llibres mitjançant espais de bookcrossing dins de l'escola. En el futur, preveiem ampliar aquesta iniciativa a espais externs al centre, implicant la comunitat educativa.

6. Participació en mitjans de comunicació locals

- Ens agradaria establir vincles amb ràdios i televisions locals per donar visibilitat a projectes educatius i culturals del centre.

- Volem impulsar la participació de l'alumnat en mitjans locals, col·laborant en la creació de continguts com articles per revistes i diaris de l'entorn.
- Explorarem la possibilitat de realitzar emissions escolars en ràdios municipals, amb activitats com debats, entrevistes o lectures en veu alta.
- Ens proposem valorar la creació d'un podcast escolar, on l'alumnat pugui expressar-se sobre temes d'interès per a la comunitat educativa.

7. Presència del centre en esdeveniments i xarxes educatives

- Participem activament en jornades educatives, fires i congressos locals o autonòmics per intercanviar experiències i bones pràctiques en comunicació educativa.
- Col·laborem amb altres centres educatius del municipi i de l'entorn per compartir metodologies d'ensenyament de la competència comunicativa.
- Ens agradaria establir col·laboracions amb universitats i centres de recerca per conèixer i incorporar innovacions pedagògiques en l'ensenyament de la comunicació.

8. Potenciació de la comunicació digital com a eina de cohesió social

- Promovem l'ús de les plataformes digitals del centre (blogs, xarxes socials educatives, web institucional) entre el personal docent com a eina per compartir experiències, difondre bones pràctiques i fomentar la col·laboració dins la comunitat educativa.
- Ens proposem crear butlletins digitals periòdics per mantenir informada la comunitat educativa sobre activitats escolars i comunitàries.
- Volem afavorir la participació de les famílies en fòrums o espais de comunicació digital segurs i regulats pel centre.

3.1.5. Comunicació digital i les relacions en línia

Introducció

L'era digital ha transformat profundament la manera en què les persones es comuniquen i interactuen. L'ús creixent de les tecnologies digitals, especialment entre infants i adolescents, ha creat nous espais de relació que poden afavorir la socialització, però que també presenten desafiaments com la desinformació, el ciberassetjament o la dependència tecnològica.

En aquest context, el sistema educatiu té un paper fonamental en l'ensenyament de la comunicació digital i la gestió de les relacions en línia. L'objectiu és garantir-ne un ús segur, respectuós i ètic, dotant l'alumnat de les competències necessàries per participar de manera crítica i responsable en entorns digitals.

A diferència de la comunicació tradicional, basada en la interacció directa i la presència física, la comunicació digital es caracteritza per la seva immediatesa, la possibilitat d'anonimat i la persistència dels missatges en el temps. Aquestes particularitats fan que sigui imprescindible proporcionar una alfabetització digital adequada per prevenir problemàtiques com el ciberassetjament, la sobreexposició o els malentesos en línia.

Què són la comunicació digital i les relacions en línia?

La comunicació digital fa referència a l'intercanvi d'informació a través de mitjans tecnològics, com ara xarxes socials, correus electrònics, aplicacions de missatgeria instantània, fòrums i altres plataformes en línia. A diferència de la comunicació presencial, que es produeix en temps real i en un mateix espai físic, la comunicació digital permet la interacció independentment de la distància i del moment en què es realitza. Això ha transformat la manera com les persones estableixen i mantenen relacions socials, influint en la convivència, la socialització i la construcció de la identitat individual i col·lectiva.

En l'àmbit escolar, la comunicació digital s'ha convertit en una eina fonamental per a l'aprenentatge i la participació de l'alumnat, oferint noves formes d'interacció tant dins com fora de l'aula. No obstant això, també planteja reptes importants, com la necessitat de desenvolupar competències digitals que garanteixin un ús ètic, segur i crític de les tecnologies.

Per aquest motiu, la competència digital no es limita a saber utilitzar dispositius electrònics, sinó que també implica:

- Gestió de la identitat digital, entenent les repercussions de la informació compartida en línia.
- Interpretació crítica de la informació, per identificar fonts fiables i evitar la desinformació.
- Foment de relacions respectuoses, prevenint actituds com el ciberassetjament i garantint una comunicació assertiva.

A més, la comunicació digital presenta diferències clau respecte a la comunicació presencial. Per exemple, la manca de llenguatge corporal i de senyals no verbals pot generar malentesos i dificultats en la interpretació del to d'un missatge. Així mateix, la immediatesa de les interaccions en línia pot afavorir respostes impulsives, generant conflictes i incrementant riscos com el mal ús de la informació personal.

Per afrontar aquests desafiaments, és essencial que l'escola integri la formació en comunicació digital de manera transversal en el currículum. Això inclou aspectes com la protecció de les dades personals, la gestió de la identitat digital i el desenvolupament del pensament crític davant la informació en línia. Només així es garantirà que l'alumnat estigui preparat per conviure en una societat cada vegada més connectada i globalitzada.

Marc normatiu

El desenvolupament de la competència digital i la comunicació en entorns virtuals requereix un marc normatiu sòlid que garanteixi un ús segur, responsable i ètic de la tecnologia en l'àmbit educatiu. La legislació vigent estableix els principis fonamentals per promoure una ciutadania digital crítica, prevenir situacions de risc i protegir els drets de l'alumnat en l'entorn digital.

Aquest marc normatiu proporciona a les escoles les eines necessàries per educar en l'ús conscient i segur de les tecnologies, fomentant una convivència digital basada en el respecte, la prevenció de riscos i la responsabilitat compartida entre alumnat, professorat i famílies.

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 31:** Regula l'ensenyament de valors cívics i ètics, fomentant la comunicació efectiva i la resolució pacífica de conflictes, inclòs l'ús responsable de les tecnologies.
 - **Article 124.1:** Estableix que els centres han de disposar de normes de convivència que incloguin la seguretat digital, amb mecanismes de detecció, intervenció i sancions davant de conductes inadequades en entorns virtuals.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Reconeix la importància de la formació integral de l'alumnat, incloent-hi la seva educació en entorns digitals, fent especial èmfasi en el desenvolupament d'una ciutadania digital responsable.
- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**
 - **Article 14:** Destaca la importància de la comunicació assertiva i la resolució dialogada de conflictes en entorns digitals, incloent-hi la mediació i les pràctiques restauratives com a estratègies pedagògiques clau.
- **Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència**
 - **Article 34:** Estableix mesures de prevenció de la violència digital i mecanismes d'actuació en casos de ciberassetjament, incloent la responsabilitat de les institucions educatives en la protecció dels menors davant riscos en entorns virtuals.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
 - **Article 32:** Regula l'accés a la informació i la necessitat d'ensenyar a gestionar-la de manera crítica.
 - **Article 36:** Protegeix el dret a la pròpia imatge en l'ús de mitjans audiovisuals i digitals a l'escola.
- **Marc Europeu de Competència Digital per a la Ciutadania (DigComp 2.2, 2022)**
 - **Dimensió 2.2:** Regula l'ús responsable i efectiu de la comunicació digital, incloent-hi la interacció en línia, la protecció de dades i la gestió de la pròpia empremta digital.
- **Protocol d'actuació davant qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu**
 - Estableix que els centres han de disposar de **mecanismes de detecció i intervenció** en situacions de violència digital.
 - Es reconeix la necessitat de **formació en ciutadania digital** i la promoció d'un **entorn de seguretat digital** per a l'alumnat.

- Es recomana l'**aplicació de mètodes restauratius** per a la resolució de conflictes digitals en l'entorn escolar.
- El protocol reforça la responsabilitat dels centres en la **prevenció del ciberassetjament** i la protecció de l'alumnat davant situacions de risc.

Cap a un ús segur i responsable de la tecnologia a l'escola

La incorporació de les tecnologies digitals a l'educació és un procés en constant evolució. Conscients dels reptes i oportunitats que això comporta, tenim previst establir una sèrie d'actuacions per garantir un ús segur, responsable i educatiu dels dispositius i les xarxes socials dins i fora de l'escola.

Algunes d'aquestes mesures ja s'estan duent a terme per iniciativa pròpia, responen a les necessitats detectades recentment i assegurant una millor adaptació a la realitat del centre. Paral·lelament, estem treballant en la planificació de noves accions, que es posaran en marxa properament de manera progressiva. L'objectiu és dotar l'alumnat, el professorat i les famílies d'eines per navegar en l'entorn digital amb seguretat, fomentant la responsabilitat, el pensament crític i la convivència respectuosa en línia.

a) Normes d'ús de dispositius i xarxes socials a l'escola

A la nostra escola, som conscients de la importància de garantir un ús segur i responsable dels dispositius electrònics i de les xarxes socials dins l'entorn educatiu. Per aquest motiu, ens proposem establir un conjunt de normes clares i realistes que no només regulin l'ús de la tecnologia, sinó que també tinguin una funció educativa. L'objectiu és proporcionar a l'alumnat i a les famílies eines per fomentar la responsabilitat digital, el respecte en línia i la seguretat en l'ús de les eines tecnològiques. Aquestes mesures estan en procés de definició i s'implementaran progressivament per assegurar-ne l'eficàcia i l'acceptació per part de tota la comunitat educativa.

1. Regulació de l'ús de dispositius electrònics

- Limitació i ús pedagògic dels dispositius
 - L'ús de dispositius mòbils i altres eines digitals es permetrà únicament en moments concrets i amb finalitats educatives.
 - Durant les hores lectives, l'ús de la tecnologia serà guiat pel professorat, prioritzant la seva aplicació en activitats d'aprenentatge com recerques, treballs col·laboratius o projectes digitals.
 - Es promourà la desconexió digital en espais de socialització, com el pati o el menjador, fomentant la interacció personal i el desenvolupament d'habilitats socials.
- Protocol d'ús d'internet i xarxes socials
 - Establirem normes específiques per garantir un ús segur i responsable d'internet i les xarxes socials en l'entorn educatiu.
 - Aquestes normes inclouran la prevenció de l'assetjament digital, el respecte als drets d'autoria i l'ús ètic de les plataformes digitals.
 - Implementarem mecanismes de supervisió i revisió periòdica per assegurar el compliment d'aquestes normes i consolidar una cultura digital basada en el respecte i la responsabilitat.

2. Compromís i corresponsabilitat de la comunitat educativa

- Carta de compromís digital
 - L'alumnat i les seves famílies hauran de formalitzar un acord on es recolliran les bones pràctiques en l'ús de dispositius i xarxes socials.
 - Aquest document especificarà aspectes com la protecció de dades personals, el respecte cap a la resta d'usuaris i usuàries i la responsabilitat en l'ús de la tecnologia.
 - A més d'establir normes, aquest compromís tindrà un caràcter educatiu, proporcionant orientacions clares a les famílies per ajudar els seus fills i filles a gestionar la seva presència digital de manera conscient i segura.
- Supervisió docent i sensibilització
 - El professorat rebrà formació contínua sobre els riscos digitals i les estratègies per fomentar un ús adequat de la tecnologia a l'aula.
 - A més d'ensenyar competències digitals, els i les docents hauran d'actuar com a models positius en l'ús de les tecnologies, promovent actituds responsables.
 - Es programaran sessions de reflexió i debat a l'aula sobre les conseqüències de l'ús inadequat de la tecnologia i les xarxes socials.

3. Propostes d'actuació en diferents àmbits

- A l'aula
 - Aplicació de normatives clares sobre quan i com es poden utilitzar els dispositius electrònics.
 - Dinàmiques de debat i reflexió sobre el bon ús de les xarxes socials i la privacitat en línia.
 - Simulacions i exercicis pràctics per ensenyar a l'alumnat a gestionar la seva identitat digital i protegir les seves dades personals.
- Al centre
 - Implementació de cartelleria i recordatoris visuals sobre l'ús responsable de la tecnologia en els espais comuns.
 - Coordinació entre el professorat per assegurar una aplicació uniforme de les normes en totes les aules.
- A l'entorn
 - Col·laboració amb entitats especialitzades en seguretat digital per oferir formacions i tallers a les famílies.
 - Difusió de guies pràctiques sobre hàbits digitals saludables per a la comunitat educativa.

b) Estratègies per fomentar una comunicació respectuosa en l'entorn digital

La comunicació en línia s'ha convertit en una part essencial de la vida quotidiana de l'alumnat, influint en la seva manera de relacionar-se, informar-se i expressar-se. Aquesta interacció digital pot afavorir la col·laboració i l'aprenentatge, però també pot comportar riscos com l'assetjament virtual, la desinformació i la manca d'empatia en les interaccions. Per aquest motiu, a la nostra escola ens hem proposat adoptar estratègies específiques per garantir que la comunicació digital es dugui a terme de manera respectuosa, assertiva i conscient, seguint les normatives vigents i les recomanacions sobre educació digital.

1. Formació en comunicació digital i ús responsable de les xarxes

- Tallers sobre comunicació no violenta en línia.
Volem dissenyar activitats pràctiques per reforçar l'empatia, la responsabilitat i la gestió emocional en la comunicació virtual, seguint els principis de la comunicació no violenta. L'objectiu

és dotar l'alumnat d'eines per gestionar situacions de conflicte en línia de manera assertiva i reflexiva. Aquests tallers inclouran:

- Estratègies per expressar desacords amb respecte i evitar missatges ofensius.
 - Pràctiques per gestionar emocionalment els conflictes en línia i evitar respostes impulsives.
 - Reflexió sobre l'impacte emocional de la comunicació digital i el seu efecte sobre els altres.
- Competència digital i mediàtica al currículum
Integrem l'educació digital en diferents matèries per garantir que l'alumnat adquireixi habilitats crítiques en l'ús de la informació i els mitjans digitals. Els objectius principals són:
 - Desenvolupar estratègies per verificar la veracitat de la informació i detectar notícies falses.
 - Identificar discursos d'odi i fomentar una comunicació ètica i respectuosa.
 - Reflexionar sobre la importància de la privacitat i la gestió de dades personals en entorns digitals.

2. Cultura de prevenció i actuació davant els riscos digitals

- Foment de la cultura de la denúncia
Per garantir un espai digital segur, volem promoure la denúncia de situacions d'assetjament i ús inadequat de les xarxes mitjançant:
 - Protocols clars de detecció i intervenció davant casos de ciberassetjament o ús perjudicial de les xarxes.
 - Figures de referència en mediació digital dins del professorat per donar suport a l'alumnat.
 - Campanyes de sensibilització sobre la importància de no ser còmplice de situacions d'assetjament en línia.
- Sensibilització sobre l'empremta digital
Tenim previst implementar un programa de sensibilització perquè l'alumnat prengui consciència de l'impacte que la seva activitat digital pot tenir en el seu futur acadèmic, professional i personal. Aquest programa inclourà activitats específiques per ajudar-los a gestionar la seva identitat digital de manera responsable i segura.
Per assolir aquest objectiu, plantegem accions com:
 - Sessions formatives sobre reputació digital, on es treballarà com la informació publicada en línia pot influir en oportunitats acadèmiques i laborals.
 - Tallers pràctics sobre protecció de dades personals i configuració de privacitat, per dotar l'alumnat d'eines que els permetin gestionar la seva presència en línia de manera segura.
 - Anàlisi de casos reals per reflexionar sobre les conseqüències d'un ús inadequat de les xarxes socials, fomentant el debat i el pensament crític.

3. Propostes d'actuació a diferents nivells

- A l'aula
 - Debats i anàlisis de casos reals sobre comunicació digital per fomentar el pensament crític i l'ús responsable de les xarxes.
 - Simulacions de situacions de conflicte digital per practicar estratègies de resposta assertiva.
 - Creació de continguts digitals responsables, promovent missatges positius i respectuosos.
- Al centre
 - Elaboració d'un codi de convivència digital que defineixi normes clares sobre el comportament en línia.
 - Formació del professorat en gestió de conflictes digitals i ciberconvivència.

- Supervisió de les normatives digitals per garantir-ne el compliment i la seva actualització segons les necessitats del centre.
- A l'entorn
 - Creació de materials informatius per a les famílies sobre hàbits digitals saludables.
 - Aliances amb entitats expertes en seguretat digital per oferir tallers sobre privacitat i prevenció del ciberassetjament.

c) Prevenció i intervenció davant el ciberassetjament

L'ús de les tecnologies digitals ha transformat la manera com l'alumnat es comunica i interactua, però també ha donat lloc a noves formes de conflicte com el ciberassetjament. Aquesta problemàtica pot tenir greus conseqüències en el benestar emocional i acadèmic de les víctimes, ja que les agressions es poden prolongar en el temps i transcendir l'àmbit escolar.

Per prevenir i abordar aquestes situacions, el nostre centre es proposa implementar un protocol específic de prevenció i intervenció davant el ciberassetjament, alineat amb la normativa vigent. Aquest protocol inclourà accions dirigides a la detecció precoç, la intervenció immediata i la sensibilització de tota la comunitat educativa per fomentar un ús segur i responsable de les tecnologies digitals.

1. Detecció i prevenció del ciberassetjament

- Creació de canals de comunicació segurs

Per garantir que l'alumnat pugui expressar situacions de malestar relacionades amb l'ús de les xarxes socials o altres plataformes digitals, tenim previst establir mecanismes de comunicació accessibles i efectius:

 - Espais de conversa segura amb el tutor/a per generar confiança i facilitar el diàleg sobre possibles conflictes en línia.
 - Bústia de benestar, on l'alumnat pugui expressar preocupacions de manera confidencial.
 - Jocs i dinàmiques de grup per ajudar els infants a identificar el ciberassetjament i fomentar actituds proactives davant aquestes situacions.
 - Rondes de conversa periòdiques per detectar precoçment situacions de risc i reforçar la comunicació amb l'alumnat.
- Foment de la mediació entre iguals

Per prevenir situacions de ciberassetjament, preveiem posar en marxa un programa de mediació escolar, on l'alumnat pugui tenir un paper actiu en la detecció i gestió de conflictes digitals:

 - Alumnat ajudant format per detectar i actuar davant de situacions de ciberassetjament.
 - Jocs de rol i simulacions per ajudar els infants a diferenciar entre bromes i situacions perjudicials.
 - Tallers sobre comunicació assertiva i gestió emocional per millorar la resolució de conflictes en entorns digitals.

2. Intervenció en situacions de ciberassetjament

Quan es detecti un cas de ciberassetjament, el centre activarà un protocol d'actuació immediata per protegir la víctima i treballar amb les parts implicades:

- Identificació i registre de la situació, documentant els fets de manera clara i rigorosa.
- Intervenció immediata amb les famílies, proporcionant orientacions per abordar el problema des de l'entorn familiar.

- Sessions de reflexió i responsabilització amb els implicats, per fomentar l'empatia i la presa de consciència sobre l'impacte de les seves accions.
- Mesures educatives correctores, amb activitats formatives i dinàmiques de convivència digital per reconduir actituds.
- Acompanyament individualitzat, per assegurar el benestar de la víctima i evitar la repetició del problema.

Aquest protocol no només busca aturar les conductes d'assetjament, sinó també oferir una resposta educativa i restaurativa per transformar actituds i prevenir futurs casos.

3. Propostes d'actuació en diferents àmbits

- A l'aula
 - Tallers sobre convivència digital, treballant la comunicació assertiva i la resolució de conflictes en línia.
 - Debats i anàlisi de casos reals per sensibilitzar sobre les conseqüències del ciberassetjament i fomentar la responsabilitat digital.
 - Projectes de creació de contingut digital positiu, on l'alumnat desenvolupi missatges per promoure un ús respectuós de les xarxes socials.
- Al centre
 - Creació d'un protocol d'actuació davant el ciberassetjament, consensuat amb tota la comunitat educativa.
 - Formació del professorat en estratègies per identificar i intervenir en situacions de violència digital.
 - Implementació d'una xarxa de suport entre iguals, per facilitar que l'alumnat tingui referents de confiança dins del centre.
- A l'entorn
 - Sessions informatives per a les famílies, amb orientacions per prevenir i detectar situacions de ciberassetjament.
 - Col·laboració amb entitats especialitzades en seguretat digital, per oferir tallers i assessorament a la comunitat educativa.
 - Difusió de materials pedagògics sobre el bon ús de les xarxes socials, adreçats a alumnat, famílies i professorat.

3.1.6. Educació intercultural

Introducció

Les societats actuals es caracteritzen per una creixent diversitat cultural i lingüística, resultat de processos migratoris i de la globalització. Aquesta realitat es reflecteix en l'entorn escolar, on l'educació intercultural esdevé una eina essencial per fomentar la cohesió social i el respecte per la diversitat. No només beneficia l'alumnat d'origen estranger, sinó que enriqueix tota la comunitat educativa, promovent una ciutadania crítica, democràtica i participativa.

A diferència d'altres models que fomenten l'assimilació a una cultura dominant o que es limiten a reconèixer la coexistència de diverses cultures sense interacció, l'educació intercultural aposta per l'intercanvi i l'aprenentatge mutu. Aquest enfocament permet construir espais de convivència basats en valors compartits, sense que això impliqui la pèrdua de les identitats culturals d'origen.

En el nostre centre, treballem perquè l'educació intercultural estigui present de manera transversal en la vida escolar, mitjançant la revisió del currículum per integrar-hi la diversitat cultural, la formació del professorat en competències interculturals i l'ús de metodologies participatives que fomentin el diàleg i la reflexió. També garantim espais d'expressió i reconeixement per a tot l'alumnat, assegurant que la diversitat sigui un element enriquidor per a la comunitat educativa i que tot l'alumnat es desenvolupi en un entorn respectuós i inclusiu.

Què és l'educació intercultural?

L'educació intercultural és un enfocament pedagògic que busca preparar la ciutadania per a una societat plural i democràtica. El seu objectiu és garantir la igualtat de drets, deures i oportunitats per a totes les persones, tot promovent el respecte i la valoració de la diversitat cultural en un marc de valors compartits. Aquest model fomenta espais d'inclusió basats en la igualtat i en la necessitat de compartir valors comuns que afavoreixin la convivència.

A la nostra escola, aquesta perspectiva es treballa tant dins l'aula com en l'àmbit de centre i de comunitat. En un context plurilingüe, donem un paper clau a la llengua catalana com a element de cohesió i d'igualtat d'oportunitats, alhora que respectem i valorem les llengües i cultures d'origen de l'alumnat. L'educació intercultural no es limita a reconèixer la diversitat, sinó que promou la interacció i l'aprenentatge mutu entre persones de diferents procedències, afavorint la comprensió i el respecte entre totes elles.

A través d'aquest enfocament, fomentem una convivència basada en la igualtat i el reconeixement de la diferència com una riquesa per a tota la comunitat educativa, promovent accions que garanteixin una inclusió real i efectiva per a tot l'alumnat.

Marc normatiu

L'educació intercultural compta amb un ampli marc normatiu que emmarca la necessitat d'un sistema educatiu inclusiu, respectuós amb la diversitat i orientat a la construcció d'una societat cohesionada i democràtica. La legislació vigent estableix els principis fonamentals per garantir la igualtat d'oportunitats, el respecte als drets humans i la convivència basada en el reconeixement de la pluralitat cultural i lingüística.

Aquest marc legal assegura que els centres educatius han d'incorporar la perspectiva intercultural de manera transversal, promovent estratègies pedagògiques que fomentin el diàleg, la interacció i l'aprenentatge mutu

entre alumnat de diferents orígens. Així mateix, regula l'accés equitatiu a l'educació i estableix mesures per prevenir qualsevol forma d'exclusió o segregació.

D'aquesta manera, la nostra escola s'emmarca en aquestes directrius normatives per garantir que el nostre projecte educatiu promogui la convivència, el respecte i la igualtat en un context culturalment divers.

- **Declaració Universal dels Drets Humans**
 - **Article 1:** Afirmar que tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets.
 - **Article 18:** Garanteix el dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.
 - **Article 26:** Estableix que l'educació ha de tendir al ple desenvolupament de la personalitat humana i al reforçament del respecte als drets humans i les llibertats fonamentals.
- **Constitució Espanyola**
 - **Article 16:** Garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats.
 - **Article 27:** Estableix que l'educació tindrà com a objecte el desenvolupament ple de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals.
- **Estatut d'Autonomia de Catalunya**
 - **Preàmbul:** Afirmar que Catalunya és una societat diversa que es defineix i s'enriqueix a través de la pluralitat de les seves gents.
 - **Article 4:** Estableix que els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la igualtat, el pluralisme i la cohesió social.
- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 4.2:** Estableix que el sistema educatiu ha de garantir una educació inclusiva que respecti la diversitat i promogui la cohesió social.
 - **Article 19.1:** Indica que l'educació primària ha de contribuir al desenvolupament de competències que permetin als alumnes comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones.
 - **Article 34.1:** Estableix que l'educació secundària ha de fomentar valors de convivència democràtica i el rebuig de prejudicis de qualsevol tipus.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Considera la inclusió escolar i la cohesió social com a principis fonamentals del sistema educatiu.
 - **Article 4:** Garanteix el dret de tothom a accedir en condicions d'igualtat al sistema educatiu.
 - **Article 7:** Reconeix el dret de tots els membres de la comunitat educativa a una bona convivència i estableix el deure de facilitar-la.
 - **Article 32:** Introdueix la mediació com a eina de prevenció i resolució de conflictes dins dels centres educatius.
 - **Article 47:** Estableix que no es poden aplicar criteris de prioritat que suposin discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, llengua o qualsevol altra condició personal.
- **Decret 279/2006, de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat**
 - **Article 2:** Defineix els principis generals del decret, garantint la convivència i el respecte dins dels centres educatius.

- **Article 3:** Obliga l'administració educativa i els òrgans de govern dels centres a garantir l'exercici dels drets i deures de l'alumnat.
- **Article 10:** Garanteix el dret de l'alumnat al respecte de les seves conviccions religioses, morals i ideològiques.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.**
 - **Article 5:** Estableix que el projecte educatiu de cada centre ha de contenir els principis de l'educació inclusiva.
 - **Article 7.4:** Disposa que els compromisos entre escola i famílies han de respectar les conviccions ideològiques i morals dins del marc legal.
 - **Article 31:** Assigna a la direcció del centre la responsabilitat d'assegurar la inclusió educativa en el projecte de direcció.
- **Lleis d'Acords de Cooperació de l'Estat amb diverses confessions religioses (Lleis 25 i 26/1992)**
 - **Article 12.2:** Estableix que les absències de l'alumnat per festivitats religioses han de ser considerades justificades, sense sancions ni penalitzacions.
 - **Llei 26/1992, article 14.4:** Disposa que l'alimentació de l'alumnat musulmà en centres públics i concertats ha de respectar els preceptes islàmics.

Propostes d'actuació a l'aula

Al nostre centre educatiu, l'educació intercultural forma part de la nostra tasca quotidiana i del nostre compromís amb una escola inclusiva i respectuosa amb la diversitat. Treballem activament per garantir una convivència basada en el respecte, la igualtat d'oportunitats i el reconeixement de la diversitat com un valor enriquidor per a tota la comunitat educativa.

Aquesta perspectiva s'integra en tots els àmbits del centre. A l'aula, fomentem estratègies per desenvolupar l'empatia, el diàleg i el coneixement mutu entre l'alumnat. A nivell de centre, impulsem una cultura institucional que assegura la participació i el respecte per totes les identitats. Alhora, treballem en col·laboració amb l'entorn per enfortir els vincles amb la comunitat i promoure una ciutadania activa i compromesa amb la diversitat.

Amb aquest enfocament, contribuïm a formar persones crítiques, obertes i capaces de conviure en una societat plural, fomentant valors com la cooperació, el respecte i la inclusió.

★ A l'aula

1. Organització de l'aula i gestió de la diversitat

- Distribuïm els grups de manera heterogènia, garantint la interacció entre alumnes de diferents orígens i evitant segregacions per nacionalitat o llengua materna.
- Fomentem metodologies cooperatives com l'aprenentatge entre iguals i el treball en equip, que potencien la col·laboració i la valoració de diferents perspectives.

2. Continguts i metodologia

- Hem inclòs en el Pla d'Acció Tutorial (PAT) activitats d'educació intercultural, incidint en els valors compartits i en la necessitat d'un marc comú de convivència.
- Promovem el diàleg intercultural mitjançant dinàmiques de reflexió sobre valors, creences i experiències personals, desenvolupant així competències d'empatia i pensament crític.
- Fem visibles les diferents llengües d'origen presents a l'aula, treballant-les com a riquesa cultural i no com a barreres. Estratègies com els "racons lingüístics" o els "mapes de llengües" poden afavorir aquest reconeixement.

- Tractem fets històrics i esdeveniments socioculturals des d'una perspectiva plural per evitar el reduccionisme històric i fomentar una mirada crítica sobre la construcció del relat històric.

3. Recursos i materials educatius

- Hem revisat i continuem revisant els llibres de text i materials didàctics per evitar estereotips i biaixos culturals, així com per incorporar autors i autores diversos/es com a referents.
- Hem analitzat i seguirem analitzant críticament materials amb possibles continguts racistes o discriminadors, promovent la reflexió sobre les seves implicacions en la construcció de prejudicis socials.
- Ens hem de plantejar utilitzar fonts d'informació diverses (llibres, documentals, testimonis, premsa de diferents països) per analitzar un mateix fenomen des de diferents perspectives.

4. Estratègies per a la inclusió i la participació

- Volem potenciar encara més els espais de participació activa per a l'alumnat d'orígens diversos, oferint-los més oportunitats per compartir els seus coneixements, tradicions i experiències dins la comunitat educativa.
- Reconeixem que l'alumnat nouvingut és portador de coneixements previs i proporcionar-li oportunitats per mostrar les seves habilitats dins el grup classe.
- Tenim previst promoure activitats interculturals com jornades gastronòmiques, tallers de narració oral o projectes sobre migracions per treballar la diversitat de manera vivencial.
- Treballem la identitat cultural com un fenomen dinàmic, evitant essencialismes i promovent la idea que les persones poden tenir múltiples identitats culturals que coexisteixen i es transformen.

5. Clima de convivència i resposta a situacions discriminatòries

- Ens proposem impulsar la implicació de l'alumnat en la millora del clima de l'aula, introduint progressivament tècniques com els grups d'ajuda entre iguals.
- Intervenim de manera immediata i amb fermesa davant d'actituds i expressions discriminatòries, promovent la denúncia activa de situacions de racisme i xenofòbia.
- Incorporarem estratègies restauratives per gestionar conflictes des d'una perspectiva de reparació i reflexió col·lectiva.

★ Al centre

1. Sensibilització i formació del claustre

- Ens proposem implementar formació en educació intercultural mitjançant seminaris, jornades i tallers sobre diversitat cultural, competència intercultural i equitat educativa.
- Volem sensibilitzar el claustre a través de reunions pedagògiques i espais de reflexió col·lectiva.
- Ens marquem com a objectiu facilitar al personal del centre informació sobre l'alumnat nouvingut, evitant estereotips i fomentant una mirada basada en el respecte i la comprensió.

2. Inclusió de la perspectiva intercultural en el Projecte Educatiu de Centre (PEC).

- Incorporarem la mirada intercultural i l'equitat en tots els documents del centre (PEC, Normes d'Organització i Funcionament de Centre, Plans d'Acció Tutorial) per garantir un enfocament transversal.
- Hem començat a establir mecanismes per avaluar l'impacte de les mesures interculturals a través d'indicadors d'inclusió i participació de tot l'alumnat en les activitats escolars.

3. Comunicació i acollida de l'alumnat i les famílies

- Fem ús del servei de traducció i interpretació oral, però volem potenciar-ne l'ús i ampliar-ne l'abast per assegurar una comunicació més efectiva i accessible.
- Incloem en el Pla d'Acollida accions per promoure la integració social de l'alumnat nouvingut, facilitant la seva participació en activitats extraescolars i de lleure per fomentar la seva inclusió.
- Assegurarem canals de comunicació eficients entre el centre i les famílies de diferents orígens, promovent la formació en català i facilitant eines digitals per a la traducció dels documents, així com organitzant sessions informatives periòdiques per garantir la comprensió del funcionament del centre.

4. Participació de la comunitat educativa

- Preveiem crear comissions amb representants de la comunitat educativa (famílies, professorat, alumnat i personal no docent) per abordar temes relacionats amb la diversitat cultural i la convivència.
- Estem treballant per disposar i difondre canals de comunicació per detectar i prevenir situacions racistes i garantir una resposta coordinada davant d'actes discriminatoris.
- Volem impulsar la recollida i difusió de bones pràctiques interculturals dins del centre i compartir-les amb altres escoles per promoure un model d'educació inclusiva i equitativa.

5. Estratègies pedagògiques i avaluació de la diversitat

- Promovem estratègies pedagògiques diverses per atendre la diversitat i garantir que tot l'alumnat tingui oportunitats d'aprenentatge adequades a les seves necessitats.
- Volem treballar per millorar la comunicació sobre el procés d'aprenentatge i els resultats d'avaluació, utilitzant un llenguatge clar i incorporant eines visuals que en facilitin la comprensió.
- Valorarem i fem explícits els progressos de l'alumnat nouvingut no només acadèmicament, sinó també en la seva adaptació i interacció social dins el centre.
- Fem servir estratègies d'avaluació flexibles que permeten a l'alumnat nouvingut mostrar els seus coneixements i habilitats sense que la barrera lingüística esdevingui un obstacle.

6. Recursos i materials interculturals

- Disposem de llibres i materials que representin les diverses cultures de l'alumnat per garantir una educació amb referents plurals i diversos.
- Tenim previst d'aprofitar els esdeveniments i diades commemoratives de les comunitats presents al centre per promoure el diàleg i la reflexió sobre identitats culturals.
- Incorporarem el menjador escolar com a espai d'aprenentatge intercultural, proposant àpats típics de diferents cultures i generant debats sobre els hàbits alimentaris i la seva relació amb la identitat cultural.

7. Coordinació amb serveis externs i recursos comunitaris

- Establim col·laboracions amb serveis d'acollida, menjador i activitats extraescolars per garantir que segueixin principis d'equitat i respecte per la diversitat cultural.
- Volem promoure xarxes de treball entre centres educatius i entitats socials que treballin la interculturalitat per afavorir la inclusió de l'alumnat nouvingut.

★ A l'entorn

1. Foment de la participació activa de les famílies en activitats interculturals

- Volem reprendre les trobades comunitàries i jornades culturals on les famílies comparteixin tradicions, llengües i costums, afavorint així un aprenentatge bidireccional.
- Tenim previst organitzar tallers de sensibilització dirigits a les famílies i a la comunitat educativa, amb l'objectiu d'abordar temes com la diversitat cultural, la lluita contra els estereotips i la prevenció de la discriminació.
- Volem implementar projectes d'aprenentatge-servei en col·laboració amb entitats del barri, on l'alumnat pugui posar en pràctica valors com la solidaritat i la inclusió mitjançant activitats d'interès social.

2. Col·laboració amb entitats locals i serveis municipals

- Garantim que tothom pugui accedir a les activitats extraescolars que es realitzen a l'escola independentment del seu origen cultural, llengua o situació socioeconòmica.
- Tenim la intenció d'establir aliances amb biblioteques, centres cívics, associacions culturals i esportives per crear espais d'interacció on infants i famílies d'orígens diversos puguin participar activament.
- Volem continuar col·laborant amb els serveis socials i organismes públics, com les oficines d'atenció a la ciutadania, per facilitar l'acollida i integració de les famílies nouvingudes, oferint-los informació sobre recursos educatius i comunitaris.

3. Establiment d'acords amb institucions del territori

- Començarem a implementar projectes de mentoria social, on alumnat voluntari o persones referents del barri puguin acompanyar infants i joves en el seu procés d'adaptació escolar i social.
- Oferim xarxes de suport lingüístic i acompanyament en l'aprenentatge del català per a les famílies que ho necessitin, amb la col·laboració d'entitats especialitzades.
- Proposem establir itineraris educatius compartits entre escoles, instituts i centres de formació d'adults, per afavorir una major continuïtat educativa i millorar les oportunitats d'inclusió social dels infants i les seves famílies.

4. Creació d'una xarxa d'intercanvi de bones pràctiques educatives

- Tenim la intenció és organitzar jornades de formació i sensibilització per a docents i professionals de l'educació, amb l'objectiu de compartir estratègies efectives per atendre la diversitat cultural i lingüística.
- Volem crear plataformes digitals o grups de treball per recollir i difondre experiències d'èxit en la inclusió educativa i la promoció de la convivència intercultural.
- Tenim la voluntat de publicar materials pedagògics i guies de bones pràctiques per ajudar altres centres a implementar mesures similars.

5. Dinamització d'espais de participació comunitària

- El nostre Consell Escolar fomenta la participació de les famílies de diferents orígens, assegurant que la seva veu sigui escoltada en la presa de decisions sobre el centre educatiu.
- Volem establir programes d'apadrinament entre famílies, per facilitar la integració de les famílies nouvingudes a través de vincles amb altres famílies de l'escola.
- Voldríem organitzar fires i festivals interculturals, amb la col·laboració d'entitats del barri, per visibilitzar la diversitat cultural i lingüística com un element enriquidor de la societat.

3.1.7. Educació emocional

Introducció

L'educació emocional és un aspecte fonamental en el desenvolupament integral de l'alumnat, ja que les emocions influeixen directament en l'aprenentatge, les relacions interpersonals i el benestar general. Al nostre centre educatiu, som conscients de la seva importància i estem en procés de transformar la nostra pràctica educativa per integrar-la de manera més estructurada i efectiva.

Aquest procés de canvi implica replantejar com abordem les emocions a l'aula, al centre i en el seu entorn, amb l'objectiu de proporcionar eines que ajudin l'alumnat a comprendre i gestionar les seves emocions, a millorar la convivència i a afrontar els reptes de la vida diària amb més seguretat i confiança.

Sabem que la recerca en neuroeducació ha demostrat la relació entre les emocions i els processos cognitius, i per això apostem per un model educatiu on el desenvolupament emocional sigui un element central. Aquest canvi no només busca millorar el benestar de l'alumnat, sinó també potenciar la seva capacitat d'aprenentatge, prevenir problemes de salut mental i fomentar una convivència més harmoniosa dins i fora de l'escola.

Amb aquest compromís, avancem cap a un model on l'educació emocional no sigui un aspecte complementari, sinó un eix clau del nostre projecte educatiu.

Què és l'educació emocional?

L'educació emocional és un procés continu i permanent que té com a objectiu el desenvolupament de competències emocionals per ajudar l'alumnat a gestionar millor les seves emocions, millorar les relacions interpersonals i augmentar el seu benestar personal i social. Aquest model inclou aspectes clau com l'autoconeixement, l'autoregulació, la motivació, l'empatia i les habilitats socials, imprescindibles per a un creixement personal equilibrat i per una convivència respectuosa.

Som conscients que les emocions tenen un impacte directe en la presa de decisions, en la capacitat d'atenció i en la motivació per aprendre. Quan un infant o adolescent se sent emocionalment segur, millora la seva capacitat d'aprenentatge i es redueixen les situacions de conflicte. Per això, al nostre centre treballem per incorporar estratègies d'educació emocional que ajudin l'alumnat a conèixer i gestionar les seves emocions de manera positiva.

A més, sabem que l'educació emocional és un factor clau en la prevenció de problemes de salut mental, l'estrès i l'ansietat. Per aquest motiu, estem impulsant accions que promoguin l'expressió emocional, el suport mutu i el desenvolupament d'eines per afrontar situacions difícils amb resiliència i confiança.

Aquest procés de canvi que estem duent a terme vol garantir que l'educació emocional sigui una realitat present en tots els àmbits de la vida escolar i una eina efectiva per al creixement personal i social de l'alumnat.

Marc normatiu

El marc normatiu educatiu reconeix la importància de l'educació emocional com a part essencial del desenvolupament integral de l'alumnat. La regulació vigent estableix la necessitat d'incorporar el benestar emocional i social dins del sistema educatiu, garantint un entorn d'aprenentatge segur i inclusiu.

Aquesta normativa posa èmfasi en la promoció de competències emocionals, l'autoconeixement i la gestió de les emocions com a elements fonamentals per afavorir la convivència i el creixement personal. També

determina que els centres educatius han de desenvolupar accions preventives per fomentar un clima escolar positiu i contribuir al benestar de tota la comunitat educativa.

Amb aquestes disposicions, es consolida la necessitat d'integrar l'educació emocional en el currículum i en les pràctiques pedagògiques, garantint que l'alumnat disposi d'eines per afrontar els reptes personals i socials de manera saludable i equilibrada.

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1:** Reconeix el desenvolupament emocional com una part essencial de la formació integral de l'alumnat.
 - **Article 19.1:** Estableix que l'educació primària ha de promoure el desenvolupament de competències emocionals per afavorir el benestar personal i la convivència.
 - **Article 34.1:** Determina que l'educació secundària obligatòria ha de fomentar estratègies d'autoconeixement i gestió emocional per millorar l'aprenentatge i la cohesió social.
 - **Article 124.1:** Exigeix als centres educatius el desenvolupament d'estratègies preventives per garantir un clima escolar saludable i el benestar emocional de l'alumnat.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2:** Afirmar que el sistema educatiu ha de garantir el desenvolupament integral de l'alumnat, incloent-hi les seves capacitats emocionals i socials.
 - **Article 4:** Vincula el pensament, l'emoció i l'acció com a elements clau per a un aprenentatge significatiu i el desenvolupament personal.
 - **Article 21:** Garanteix el dret de l'alumnat a gaudir d'un entorn educatiu saludable i accessible, tenint en compte el seu benestar emocional.
 - **Article 31:** Estableix que els centres han de fomentar un clima escolar positiu, promovent accions de prevenció de l'estrès i suport emocional.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
 - **Article 32:** Garanteix el dret dels infants i adolescents a desenvolupar-se en un entorn segur, que afavoreixi el seu benestar emocional i social.
 - **Article 37:** Estableix la necessitat de mesures específiques per a la detecció i intervenció en situacions de risc emocional dins dels centres educatius.
 - **Article 63:** Determina que l'administració educativa ha de facilitar recursos per a la promoció de la salut mental en l'àmbit escolar.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius:**
 - **Article 15.1:** Estableix que l'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament intel·lectual, emocional i moral de l'alumnat, en col·laboració amb les famílies.
 - **Article 31:** Assigna a la direcció del centre la responsabilitat de garantir l'educació emocional dins del projecte educatiu.
- **Decret 279/2006, de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya**
 - **Article 2:** Reconeix el dret de l'alumnat a un desenvolupament personal que inclogui la dimensió emocional per establir relacions harmòniques.
 - **Article 10:** Garanteix el dret de l'alumnat a ser respectat en les seves emocions i sentiments dins del context educatiu.

- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**
 - **Article 2.1:** Defineix el currículum de l'educació bàsica com el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació que han de regular la pràctica docent.
 - **Article 15.1:** Estableix que l'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament intel·lectual, emocional i moral de l'alumnat, en col·laboració amb les famílies.
 - **Annex 1:** Inclou les competències clau i el perfil competencial de sortida de l'alumnat, destacant la importància de les competències emocionals i socials.

Propostes d'actuació a l'aula

Per garantir una educació emocional efectiva i integrada en la vida escolar, és fonamental desplegar propostes d'actuació que promoguin el desenvolupament de competències emocionals en tots els àmbits educatius. A l'aula, aquestes iniciatives permeten que l'alumnat adquireixi eines per reconèixer, expressar i gestionar les emocions, afavorint la convivència i el seu benestar personal.

A més, l'educació emocional ha de ser un eix transversal dins del centre, impulsant accions que reforcin la cultura de la cura, la convivència positiva i el suport mutu. En aquest procés, la figura del COCOBE té un paper clau, coordinant estratègies per detectar i abordar situacions de vulnerabilitat i garantir que el benestar emocional sigui una prioritat en la comunitat educativa.

Tanmateix, aquesta tasca no es limita a l'entorn escolar. La col·laboració amb les famílies i les entitats del territori és essencial per oferir un acompanyament integral a l'alumnat. El treball conjunt amb institucions educatives, culturals i esportives facilita la creació d'un entorn enriquidor on els infants puguin desenvolupar habilitats emocionals en diferents contextos i participar activament en la societat.

★ A l'aula

1. Organització de l'aula i clima emocional

- Fomentem un ambient de seguretat i confiança, on l'alumnat se senti lliure d'expressar les seves emocions i preocupacions. Utilitzem tècniques d'assemblea, cercles de diàleg i espais de reflexió diaris per promoure una comunicació emocional efectiva.
- Tenim previst formar-nos per dur a terme activitats de regulació emocional dins la jornada escolar, incorporant pauses actives, mindfulness i tècniques de respiració per gestionar l'estrès i afavorir la concentració.
- Treballem amb metodologies cooperatives, fomentant el suport mutu entre iguals i evitant situacions d'aïllament. Assignem rols dins els grups de treball per garantir que tothom pugui contribuir segons les seves habilitats i necessitats emocionals.
- Col·laborem amb la figura del COCOBE per detectar i donar resposta a situacions de vulnerabilitat emocional, coordinant accions de suport i derivació quan sigui necessari.

2. Continguts i metodologia

- Hem inclòs en el Pla d'Acció Tutorial (PAT) activitats d'educació emocional centrades en l'autoconeixement i la gestió de les emocions. Aquestes activitats es planifiquen de manera seqüencial al llarg del curs per garantir una evolució progressiva de les competències emocionals.

- Encara estem en procés de formació, però comencem a introduir activitats d'autoavaluació emocional, com diaris d'emocions i eines digitals, per ajudar l'alumnat a prendre consciència de les seves emocions i regular-les.
- També iniciem l'ús de la mediació i les pràctiques restauratives per gestionar conflictes, oferint eines perquè l'alumnat aprengui a resoldre desacords de manera assertiva i respectuosa.
- Incorporem activitats curriculars que fomentin l'autoestima, tenint en compte totes les intel·ligències i facilitant espais d'aprenentatge on l'alumnat pugui destacar en funció de les seves habilitats.
- Realitzem dinàmiques d'expressió emocional i habilitats comunicatives, com exposicions orals, representacions teatrals i debats, per ajudar l'alumnat a desenvolupar la confiança en si mateix i millorar la seva interacció social.
- Adaptem les activitats per respectar els diferents ritmes d'aprenentatge, promovent una avaluació flexible i personalitzada que redueixi situacions d'estrès i ansietat acadèmica.

3. Recursos i materials educatius

- Incorporem materials pedagògics que afavoreixen el desenvolupament emocional, com contes, dinàmiques de grup i guies didàctiques que permeten treballar l'autoconeixement i la gestió emocional de manera adaptada a cada etapa educativa.
- Utilitzem materials audiovisuals i interactius per reforçar l'aprenentatge emocional, facilitant la reflexió sobre situacions quotidianes i la identificació d'emocions en contextos reals.
- Creem ambients d'aula que fomentin el benestar emocional amb racons de calma, panells d'expressió i dinàmiques visuals per a la gestió constructiva de conflictes.

4. Estratègies per a la inclusió i el benestar emocional

- Implementem programes de mentoria entre iguals per afavorir la inclusió i el suport emocional, assignant a l'alumnat referents de confiança dins del grup classe.
- Estem elaborant un protocol de detecció i intervenció en malestar emocional, alineat amb el Protocol d'Actuació davant la Violència del Departament d'Educació, coordinat pel COCOBE i l'equip docent per garantir una resposta ràpida i adaptada.
- Fomentem activitats de cohesió grupal per reforçar els vincles entre l'alumnat i prevenir l'aïllament social, incloent-hi jocs cooperatius, sortides educatives i dinàmiques de grup.
- Promovem hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional, com la importància del descans, l'alimentació equilibrada i l'activitat física com a estratègies de regulació emocional.

★ Al centre

1. Integració de l'educació emocional en el centre

- Sensibilitzem la comunitat educativa sobre la importància de l'educació emocional a través de xerrades, activitats formatives i jornades de reflexió dirigides a docents, famílies i alumnat.
- Incorporem els valors de l'educació emocional al Projecte Educatiu de Centre (PEC), al Projecte de Convivència i a la resta de documents institucionals per garantir que es treballi de manera estructurada i coherent.
- Introduïm els continguts d'educació emocional en el currículum, assegurant que cada nivell educatiu integri activitats i espais dedicats a la regulació emocional, la comunicació assertiva i la resolució de conflictes.
- Revisem les programacions didàctiques per assegurar que inclouen objectius i activitats relacionades amb el desenvolupament personal i emocional de l'alumnat.

2. Foment del benestar emocional a la comunitat educativa

- Potenciem esdeveniments i activitats que enforteixin els lligams afectius entre els membres de la comunitat educativa, com celebracions escolars, jornades de convivència i dinàmiques de cohesió social.
- Contemplem en l'atenció individualitzada els aspectes emocionals i afectius de l'alumnat, així com les expectatives de les seves famílies, promovent una escolta activa i un acompanyament personalitzat.
- Implementem estratègies per gestionar situacions de tensió emocional, com pors, tabús, processos de dol o canvis significatius en la vida de l'alumnat, amb protocols d'actuació i suport emocional.
- Facilem espais de benestar i regulació emocional dins l'escola, com aules de calma o racons de descompressió, on l'alumnat pugui gestionar les seves emocions en moments de malestar.

3. Formació i acompanyament del professorat

- Oferim formació específica per al professorat en metodologies d'educació emocional, treball cooperatiu i estratègies d'aprenentatge entre iguals, per garantir un enfocament transversal en totes les àrees.
- Proporcionem recursos i guies pràctiques perquè el personal docent pugui abordar situacions emocionals dins l'aula i gestionar conflictes de manera assertiva i constructiva.
- Fomentem espais de trobada i suport emocional per al professorat, on es puguin compartir experiències, preocupacions i bones pràctiques en la gestió del benestar.

4. Recollida i difusió de bones pràctiques

- Documentem i difonem les bones pràctiques en educació emocional, compartint experiències d'èxit i estratègies aplicades en altres centres o en l'àmbit pedagògic.
- Avaluem l'impacte de les accions implementades mitjançant enquestes i observacions, per identificar àrees de millora i adaptar les propostes a les necessitats reals del centre.
- Col·laborem amb altres centres i institucions per intercanviar experiències i reforçar el treball en xarxa en matèria d'educació emocional i benestar escolar.

★ A l'entorn

1. Participació en la comunitat educativa i social

- Impulsem la col·laboració amb entitats locals, com biblioteques, centres cívics, espais i associacions culturals, per oferir activitats que reforcin l'educació emocional i la cohesió social.
- Fomentem la participació de l'alumnat en activitats de voluntariat i aprenentatge-servei, per desenvolupar la seva empatia, responsabilitat social i compromís amb la comunitat.
- Promovem la implicació de les famílies en la formació emocional de l'alumnat, organitzant tallers i espais de trobada sobre benestar emocional i criança respectuosa.
- Facilem l'accés de l'alumnat a activitats d'educació en el lleure, assegurant que ningú quedi exclòs per motius econòmics o socials, en coordinació amb serveis municipals i entitats.

2. Entorn esportiu i hàbits saludables

- Col·laborem amb entitats esportives per promoure la pràctica d'activitat física com a eina de regulació emocional i foment del benestar mental.
- Organitzem jornades esportives inclusives en col·laboració amb clubs locals per reforçar valors com el treball en equip, la cooperació i el respecte.

- Treballem la gestió emocional en l'àmbit esportiu, ajudant l'alumnat a afrontar situacions de competitivitat, frustració i autocontrol durant la pràctica esportiva.

3. Treball en xarxa amb serveis d'atenció emocional

- Establim vincles amb serveis d'atenció psicològica i socioeducativa, com centres de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ) i serveis socials, per facilitar la detecció i derivació de casos que requereixin suport especialitzat.
- Col·laborem amb professionals externs per oferir xerrades i tallers sobre gestió emocional, prevenció de l'estrès i eines per millorar el benestar emocional de l'alumnat i les seves famílies.
- Desenvolupem protocols de coordinació amb serveis externs, assegurant una resposta conjunta i eficaç en situacions de vulnerabilitat emocional.

3.1.8. Educació per la pau

Introducció

La convivència harmoniosa en societat exigeix formació, consciència col·lectiva i accions concretes que impulsin el diàleg i la resolució pacífica dels conflictes. En un món globalitzat, on les distàncies s'han escurçat però les desigualtats persisteixen, l'educació per a la pau esdevé una eina fonamental per prevenir la violència i promoure valors de respecte, justícia i cooperació. Aquest enfocament no només busca evitar els conflictes, sinó transformar-los en oportunitats d'aprenentatge i creixement tant personal com comunitari. Així, es dota l'alumnat d'eines per gestionar desacords de manera assertiva i constructiva, contribuint a un clima escolar més positiu i a una societat més justa i cohesionada.

A l'entorn educatiu, la integració de l'educació per a la pau en el currículum fomenta una cultura escolar basada en la cooperació, la diversitat i el respecte mutu. Així mateix, impulsa l'autoestima i l'empatia, promovent una comunitat educativa més inclusiva i cohesionada.

Què és l'educació per la pau?

L'educació per a la pau és un procés educatiu continu i permanent que té com a objectiu fomentar una cultura de pau i noviolència mitjançant el desenvolupament de valors, actituds i habilitats que permetin prevenir i gestionar els conflictes de manera positiva. Aquest enfocament promou la convivència respectuosa, la resolució pacífica de conflictes i el diàleg com a eina fonamental per a la cohesió social.

Per assolir aquests objectius, es treballen aspectes clau com la gestió positiva dels conflictes, la coeducació, el respecte als drets humans i la igualtat d'oportunitats. Aquests elements contribueixen a construir una societat més justa i equitativa, on es valori la diversitat i es fomenti la cooperació entre les persones.

A més, aquesta perspectiva juga un paper fonamental en la formació d'una ciutadania activa i compromesa amb la justícia social, l'equitat i la sostenibilitat. Capacita l'alumnat per afrontar els reptes del món actual amb esperit crític i constructiu, promovent una participació responsable i solidària en la societat.

Eixos de l'educació per a la pau

1. Educació per a la pau com a eix transversal

- Incorporació de la cultura de pau en el currículum a través de diverses matèries i activitats.
- Foment de la cooperació i el treball en equip com a estratègies pedagògiques.
- Desenvolupament d'habilitats socials i emocionals per gestionar situacions de conflicte de manera assertiva.

2. Gestió positiva dels conflictes

- Implementació de la mediació escolar com a eina per resoldre desacords.
- Ús de cercles restauratius per afavorir la reconciliació i reparar el dany causat en situacions de conflicte.
- Creació d'un espai segur on l'alumnat pugui expressar les seves inquietuds i emocions.

3. Coeducació i igualtat d'oportunitats

- Sensibilització sobre la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista.
- Promoció de valors com el respecte a la diversitat i la inclusió social.
- Incorporació de referents diversos en el material didàctic i curricular.

4. Participació i compromís de la comunitat educativa

- Implicació de tota la comunitat educativa (alumnat, famílies, professorat i personal no docent) en el foment de la convivència pacífica.
- Creació d'espais de diàleg i reflexió per abordar temes relacionats amb la pau i la convivència.
- Col·laboració amb entitats i organitzacions que treballen per la cultura de la pau.

Beneficis de l'educació per a la pau

- Reducció de conductes violentes i discriminatòries a l'entorn escolar.
- Millora de la cohesió social i del clima escolar.
- Desenvolupament de la capacitat d'empatia i resolució de problemes.
- Foment d'una ciutadania activa i compromesa amb els drets humans i la justícia social.

La promoció de la convivència pacífica no és només una estratègia educativa, sinó una filosofia de vida que ha de ser present en tots els àmbits de l'educació i la societat. Integrar aquests valors de manera transversal permet formar persones capaces de viure en harmonia, respectar la diversitat i contribuir activament a la construcció d'un món més just i equitatiu.

Marc normatiu

L'educació per la pau és un principi essencial dins del sistema educatiu, ja que fomenta valors com la convivència pacífica, el respecte als drets humans i la resolució dialogada dels conflictes. Aquest enfocament es veu reflectit en diferents normatives d'àmbit internacional, estatal i autonòmic, que estableixen la importància d'integrar la cultura de pau en els currículums escolars i en l'organització dels centres educatius.

El marc normatiu reconeix el paper fonamental de l'escola en la formació de ciutadans compromesos amb la justícia social, la igualtat i la cohesió comunitària. Així, es promouen polítiques educatives que garanteixin la inclusió de l'educació per la pau en la pràctica docent, el desenvolupament competencial de l'alumnat i la gestió de la convivència als centres.

A continuació, es presenten les principals normatives que sustenten aquest compromís amb la cultura de pau en l'àmbit educatiu.

- **Declaració Universal dels Drets Humans (1948)**
 - **Article 26:** L'educació ha de promoure "la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i grups ètnics o religiosos, i afavorir les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau."
- **Declaració Universal dels Drets dels Infants (1959)**
 - **Principi 10:** L'infant ha de ser educat en "l'esperit de comprensió, tolerància, amistat entre els pobles i en la pau universal."
- **Declaració i Programa d'Acció sobre una Cultura de Pau (1999)**
 - Aquest document, aprovat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, estableix que els sistemes educatius han d'incloure programes per fomentar una cultura de pau, la resolució pacífica de conflictes i el respecte pels drets humans com a eines per prevenir la violència.
- **Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006)**
 - **Article 4.3:** Subratlla la promoció de valors com "la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia i la solidaritat."

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1.k):** Estableix com a principi del sistema educatiu "l'educació per a la no-violència, la pau, la cooperació i la resolució pacífica de conflictes".
 - **Article 2 bis.2.e):** Defineix com un dels fins del sistema educatiu "l'educació en valors que fomentin la igualtat efectiva entre homes i dones, la prevenció de la violència de gènere i de qualsevol forma de violència, així com la promoció de la convivència pacífica".
 - **Article 120.2:** Incideix en la importància de la participació de tota la comunitat educativa en l'establiment de "pràctiques de convivència democràtica i inclusiva".
 - **Article 124.1:** Determina que els centres educatius han d'elaborar normes de convivència, organització i funcionament que fomentin "valors democràtics, la cultura de pau i la resolució pacífica de conflictes".
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2.1.j):** Especifica com a principi general "el foment de la pau i el respecte dels drets humans".
 - **Article 2.2.f):** Destaca "la capacitació per a exercir activament la ciutadania", promovent valors de convivència pacífica i participació cívica.
- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**
 - **Article 6.2:** Defineix l'educació en valors democràtics i la convivència pacífica com a part del desenvolupament integral de l'alumnat.
 - **Annex 2 – Competències clau:** La Competència personal, social i d'aprendre a aprendre inclou el desenvolupament de la gestió de conflictes i la resolució pacífica de desacords.
 - **Annex 3 – Àmbit d'Educació en valors cívics i ètics:** Es treballa la cultura de pau, el respecte als drets humans i la resolució dialogada de conflictes.
- **Decret 150/2017, de 17 d'octubre, d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu**
 - **Article 3.g):** Es promou un "model de convivència basat en la mediació i la resolució pacífica de conflictes".
 - **Article 9.1:** Determina que la cultura de pau ha de ser un principi rector en l'organització dels centres educatius.
 - **Article 23:** Estableix que els centres han de desenvolupar programes de mediació escolar i resolució de conflictes, amb l'objectiu de fomentar la convivència pacífica.
- **Decret 279/2006, de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència**
 - Regula la convivència als centres educatius de Catalunya, promovent el respecte, la mediació i la resolució pacífica de conflictes com a estratègies fonamentals.
- **Decret 101/2005, de 31 de maig, del Consell Català del Foment de la Pau**
 - Crea el Consell Català del Foment de la Pau com a òrgan assessor i promotor d'iniciatives per la cultura de pau en l'àmbit educatiu i social.
- **Llei de Foment de la Pau - Llei 21/2003, de 4 de juliol**
 - **Article 3.1:** Indica que les administracions públiques de Catalunya han de promoure "programes d'educació per la pau en els centres educatius, amb l'objectiu de fomentar els valors de la cultura de la pau, la solidaritat, el respecte als drets humans i la resolució pacífica dels conflictes".

Propostes d'actuació a l'aula

L'educació per la pau no és només un objectiu pedagògic, sinó una pràctica diària que es reflecteix en l'organització del centre, les dinàmiques d'aula i la interacció entre els diferents membres de la comunitat educativa. Per aquest motiu, es duen a terme diverses accions encaminades a promoure la convivència positiva, la resolució pacífica de conflictes i la construcció d'un entorn escolar basat en el respecte i la solidaritat.

Aquestes actuacions s'integren de manera transversal en el funcionament del centre, garantint que l'educació per la pau sigui un eix vertebrador tant en l'àmbit de l'aula com en la cultura del centre i en la seva relació amb l'entorn. Així, es busca no només afavorir un ambient d'aprenentatge segur i inclusiu, sinó també fomentar el compromís social de l'alumnat i la seva participació activa en la construcció d'una societat més justa i equitativa.

★ A l'aula

1. Integració de la cultura de pau en el Pla d'Acció Tutorial (PAT)

- Les sessions del PAT inclouen activitats específiques per treballar habilitats com l'empatia, la comunicació assertiva i la mediació en conflictes.
- Es realitzen dinàmiques de grup orientades a l'autoconeixement i la gestió emocional, afavorint una convivència positiva.
- L'alumnat participa en espais de diàleg i reflexió, on s'analitzen situacions reals per aprendre estratègies de resolució pacífica.

2. Foment de l'esforç, el compromís i la lluita no violenta

- Utilitzem tècniques de mediació i negociació en situacions de conflicte, capacitant l'alumnat en la presa de decisions responsables.
- L'aprenentatge cooperatiu és una pràctica habitual a les nostres aules, promovent la corresponsabilitat i la col·laboració.
- Els projectes d'aprenentatge-servei permeten a l'alumnat implicar-se en iniciatives solidàries que reforcen el seu compromís social.

3. Generació de pràctiques que afavoreixin la cooperació i la solidaritat

- A través del treball en equip, potenciem la participació equitativa i la presa de decisions col·lectives en totes les àrees curriculars.
- Els programes de parelles d'aprenentatge faciliten que els alumnes amb més competències en una àrea ajudin els seus companys, fomentant el suport mutu.
- Organitzem activitats de cohesió grupal per enfortir els vincles entre els infants i crear un clima d'aula basat en la confiança i el respecte.

4. Selecció i ús de materials educatius que fomentin la cultura de pau

- Fem una selecció acurada dels materials didàctics, assegurant-nos que transmeten valors de justícia social, igualtat i resolució pacífica de conflictes.
- Aprofitem lectures, documentals i activitats interactives per sensibilitzar l'alumnat sobre la importància de la convivència pacífica i la resolució de conflictes.
- Introduïm referents històrics i actuals que han defensat la pau i els drets humans per inspirar el nostre alumnat.

5. Dotació de recursos personals i col·lectius per a la resolució pacífica de conflictes

- Hem establert protocols d'actuació davant situacions de violència o assetjament, garantint una resposta immediata i eficaç.
- Pretenem en un futur proper que l'alumnat aprengui tècniques de comunicació no violenta i gestió emocional per afrontar situacions de tensió de manera positiva.
- Voldríem disposar d'un programa de mediació escolar en què els mateixos alumnes, formats prèviament, actuen com a mediadors en petits conflictes del dia a dia.

6. Foment de relacions interpersonals properes i respectuoses entre professorat i alumnat

- A les nostres aules, prioritzem una relació docent-alumnat basada en el respecte mutu, el diàleg i la confiança.
- L'alumnat participa activament en la vida del centre a través d'assemblees escolars (ecodelegats i ecodelegades, consell dels infants, etc.), consells d'aula i altres espais de presa de decisions.
- Organitzem jornades i activitats de convivència que permeten reforçar els vincles entre alumnes i docents, afavorint un ambient escolar positiu.

★ Al centre

1. Integració de la cultura de pau en el marc institucional

- Mantenim el compromís amb la cultura de la pau en el Projecte Educatiu de Centre (PEC), el Projecte de Convivència i la resta de documents institucionals.
- Garantim que la normativa interna del centre promogui valors de respecte, diàleg i cooperació.
- Incloem criteris relacionats amb la pau i la convivència en els objectius anuals recollits a la Programació General de Centre (PGC).
- Potenciem la cultura de pau a través de comissions de convivència i benestar emocional, on participen docents, alumnat i famílies.
- Impulsem espais de participació democràtica com el consell d'infants i assemblees escolars per fomentar la presa de decisions col·lectiva.
- Treballem perquè la pau i la convivència siguin un eix transversal en el currículum, integrant-les en diverses àrees d'aprenentatge.

2. Foment de la convivència i la resolució pacífica de conflictes

- Quan tinguem la formació necessària, impulsarem programes de mediació i tutoria entre iguals per prevenir i resoldre conflictes de manera dialogada.
- Desenvolupem accions de sensibilització i formació en habilitats socials i estratègies de resolució pacífica de conflictes.
- Fomentem la corresponsabilitat de l'alumnat mitjançant tasques de responsabilitat en el manteniment d'un clima escolar positiu.
- Creem racons de mediació i espais de diàleg on l'alumnat pugui expressar i gestionar emocions de manera constructiva.
- Implementem dinàmiques de cohesió grupal per afavorir relacions positives entre els diferents membres de la comunitat educativa.
- Introduïm pràctiques restauratives per abordar els conflictes amb una mirada basada en la reparació del dany i la restauració del vincle.
- Desenvolupem protocols d'intervenció en situacions de conflicte o assetjament amb l'objectiu de garantir una resposta efectiva i inclusiva.

3. Visibilització i difusió de bones pràctiques

- Recollim i compartim bones pràctiques vinculades a l'educació per la pau, tant dins del centre com a nivell de comunitat educativa.
- Organitzem jornades i activitats específiques, com el Dia Escolar de la No-violència i la Pau, per sensibilitzar sobre la importància de la cultura de pau.
- Pretenem establir col·laboracions amb entitats externes que treballin en l'àmbit de la pau, els drets humans i la convivència.
- Fomentem la participació del centre en projectes i xarxes d'escoles compromeses amb la pau, compartint experiències i recursos pedagògics.
- Realitzem campanyes de sensibilització sobre temàtiques com la mediació, la comunicació no violenta i els drets humans.
- Promovem la creació d'espais d'expressió artística on l'alumnat pugui comunicar missatges de pau i convivència a través de murals, teatre o música.
- Documentem les accions realitzades en un banc de recursos per facilitar la seva continuïtat i millora en cursos futurs.

★ A l'entorn

1. Foment de la participació activa en la comunitat

- Tenim previst promoure la implicació de l'alumnat en associacions locals, culturals, esportives i cíviques que treballin per la convivència i la cohesió social.
- També volem establir col·laboracions amb entitats que promoguin la solidaritat, els drets humans i el voluntariat, oferint experiències enriquidores a l'alumnat.
- Fomentarem la participació de les famílies en activitats del centre relacionades amb la cultura de pau, per reforçar la implicació de tota la comunitat educativa.
- Organitzarem projectes de servei comunitari que permetin a l'alumnat aportar el seu granet de sorra a iniciatives socials del barri o municipi.

2. Col·laboració amb agents educatius externs

- Convidarem professionals i representants d'entitats socials a participar en activitats formatives del centre, com xerrades, tallers o debats sobre convivència, mediació i drets humans.
- Pretenem establir aliances amb serveis municipals, com l'oficina de mediació o les regidories d'educació i ciutadania, per oferir recursos i suport a l'alumnat.
- Volem desenvolupar projectes compartits amb altres centres educatius i institucions per intercanviar bones pràctiques en educació per la pau.
- Fomentarem la participació en campanyes i esdeveniments comunitaris relacionats amb la cultura de pau, promovent una visió global de la convivència.

3.1.9. Educació per la responsabilitat

Introducció

L'escola té un paper fonamental en la construcció d'una cultura de responsabilitat, on l'alumnat desenvolupi autonomia, compromís i esperit participatiu. Això implica donar-li oportunitats reals per prendre decisions i reflexionar sobre les conseqüències dels seus actes.

Perquè aquest procés sigui efectiu, és necessari un acompanyament adequat que equilibri llibertat i guia, amb la implicació del professorat i les famílies. Així, es garanteix que la responsabilitat no sigui percebuda com una càrrega, sinó com una oportunitat per créixer i contribuir activament a la comunitat.

Aquesta visió de la responsabilitat inclou tres dimensions fonamentals:

- Responsabilitat acadèmica: L'alumnat ha de ser protagonista del seu propi aprenentatge, adquirint hàbits d'estudi i organització, complint amb els compromisos escolars i assumint una actitud activa en la seva formació.
- Responsabilitat social i convivencial: La responsabilitat va més enllà de l'àmbit acadèmic i implica el respecte per les altres persones, la col·laboració en la resolució pacífica de conflictes i el foment d'un ambient escolar respectuós i inclusiu.
- Participació i compromís cívica: L'escola ha de proporcionar espais on l'alumnat pugui expressar la seva veu, participar en la presa de decisions i involucrar-se en iniciatives de millora del centre i de l'entorn.

Què és l'educació per la responsabilitat?

L'educació per a la responsabilitat fomenta la capacitat de l'alumnat per assumir compromisos, prendre decisions informades i actuar amb autonomia, entenent l'impacte de les seves accions.

En l'àmbit escolar, això implica implicar-se en l'aprenentatge, respectar les normes de convivència i participar activament en la vida del centre. No es tracta només d'un compromís individual, sinó també col·lectiu, afavorint el treball en equip i la cooperació per crear un entorn positiu i inclusiu.

Un aspecte clau d'aquest aprenentatge és la participació democràtica. Espais com les assemblees d'aula o els consells d'infants permeten als alumnes expressar-se, prendre decisions i comprendre valors essencials com el diàleg i el consens.

Participació i democràcia escolar

Per garantir una educació integral que promogui la responsabilitat i la ciutadania activa, el centre impulsa i impulsarà estratègies que afavoreixin la participació democràtica i el compromís social de l'alumnat:

1. Assemblees d'aula i consells d'infants: Es fomenten espais de debat i decisions on l'alumnat pot expressar opinions, fer propostes de millora i aprendre la importància del diàleg i el consens.
2. Rol de l'alumnat en la presa de decisions: Es potencia la figura de delegats i delegades de classe, així com altres rols de responsabilitat en la convivència i l'organització de l'aula.
3. Projectes col·laboratius per fomentar la responsabilitat i l'autonomia: Es desenvolupen iniciatives en què l'alumnat pot implicar-se activament en la millora del centre i de l'entorn proper, promovent el treball en equip i la coresponsabilitat.
4. Participació en òrgans de govern del centre: Es facilitarà la implicació de l'alumnat en el Consell Escolar i altres espais de representació, fent-lo partícip en les decisions institucionals del centre.

Marc normatiu

A la nostra escola, entenem que educar en la responsabilitat i la participació democràtica és essencial per formar persones crítiques, compromeses i capaces de contribuir positivament a la societat. Per aquest motiu, integrem aquests valors en el dia a dia del centre, tant a l'aula com en la convivència escolar, seguint les directrius establertes en el marc normatiu.

La legislació educativa ens orienta a crear un entorn on tot l'alumnat aprengui a prendre decisions de manera conscient, a assumir responsabilitats i a implicar-se activament en la vida col·lectiva. Per això, fomentem espais de participació real i promovem una cultura de diàleg i respecte, on cada infant pugui expressar la seva veu i sentir-se part del grup.

A més, treballem perquè aquests principis siguin presents en la nostra metodologia i en els projectes institucionals, assegurant que la responsabilitat i la participació siguin pilars fonamentals de la nostra comunitat educativa. Creiem fermament que l'escola ha de ser un espai on es construeixin les bases per a una ciutadania activa i compromesa, i per això ens impliquem a garantir que aquests valors es visquin i es consolidin en el nostre dia a dia.

- **Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006)**
 - **Article 21:** Reconeix que els poders públics han de promoure la participació de la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social, la qual cosa inclou l'àmbit educatiu.
- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1.c:** Estableix que el sistema educatiu espanyol s'inspira en la transmissió i la posada en pràctica de valors com la responsabilitat, la ciutadania democràtica i la solidaritat.
 - **Article 2.d:** L'educació ha de fomentar la responsabilitat individual, el mèrit i l'esforç personal.
 - **Article 6:** Disposa que el currículum ha d'incloure competències cíviques i socials per formar ciutadans actius i responsables.
 - **Article 121:** Regula els projectes educatius de centre i estableix la necessitat d'incloure mecanismes de participació democràtica.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2.1.b:** Un dels principis rectors del sistema educatiu és la transmissió dels valors de la responsabilitat i la ciutadania democràtica.
 - **Article 21.2.f:** Reconeix el dret de l'alumnat a ser educat en la responsabilitat.
 - **Article 52.2.b:** El currículum ha de capacitar l'alumnat per entendre i interactuar amb el seu entorn de manera responsable.
- **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**
 - **Annex 4 – Competència ciutadana:**
 - Promou la participació activa de l'alumnat en la vida democràtica del centre.
 - Fomenta la responsabilitat individual i col·lectiva en la presa de decisions.
 - Defensa la cultura de pau, els drets humans i la igualtat de gènere.
 - Potencia la implicació en la comunitat i en iniciatives socials.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.**
 - **Article 9:** Estableix que els centres han de fomentar la participació de l'alumnat en la gestió i la convivència escolar.
 - **Article 30:** Regula els consells de delegats i altres òrgans de representació de l'alumnat.

- **Llei 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral de la infància i l'adolescència davant la violència (LOPIVI)**
 - **Article 31:** Els centres han de garantir espais segurs per a la participació democràtica de l'alumnat.
 - **Article 35:** Es fomenta la responsabilitat de l'alumnat en la convivència escolar i la resolució pacífica de conflictes.
- **Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
 - **Article 12:** El dret dels infants i adolescents a participar en els àmbits familiar, escolar i social, adaptant-se progressivament a les seves capacitats.
- **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**
 - **Article 28:** Estableix que els poders públics han de garantir la participació equilibrada de dones i homes en els òrgans de decisió política i social, promovent la igualtat en la representació i la presa de decisions.
 - **Article 30:** Subratlla la necessitat de garantir la participació igualitària de dones i homes en els òrgans de govern i de representació dels centres educatius, així com en les associacions de mares i pares d'alumnes, promovent la corresponsabilitat en la comunitat educativa.

Propostes d'actuació

A la nostra escola, entenem que l'educació en la responsabilitat i la participació democràtica no és només un objectiu pedagògic, sinó un compromís que es reflecteix en el dia a dia del centre. A l'aula, treballem per fomentar l'autonomia de l'alumnat, ajudant-lo a prendre decisions de manera conscient i a entendre les conseqüències dels seus actes. Volem que cada infant i jove se senti part activa del grup, que assumeixi responsabilitats i que contribueixi a construir un entorn de convivència positiu i respectuós.

A nivell de centre, promovem una cultura de compromís en què la responsabilitat i la participació siguin presents en la gestió i en la vida escolar. Creiem que és essencial que l'alumnat tingui veu i pugui implicar-se en la presa de decisions, perquè només així aprenem a conviure en societat. Per això, impulsem espais de diàleg, assemblees i iniciatives on tothom pugui expressar-se i contribuir al funcionament del centre de manera activa.

A més, sabem que la responsabilitat i la participació democràtica van més enllà de l'escola. Per això, establim vincles amb les famílies i amb l'entorn, col·laborant amb entitats i institucions per reforçar aquests valors. Volem que l'alumnat visqui la participació com una experiència real, tant dins com fora del centre, perquè només així podem formar persones compromeses, crítiques i preparades per aportar a la societat.

★ A l'aula

1. Integració de la cultura de pau en el Pla d'Acció Tutorial (PAT)

- Acompanyem l'alumnat en la fixació d'objectius d'aprenentatge i en la planificació de les accions necessàries per assolir-los.
- Fomentem l'autoregulació de l'aprenentatge mitjançant estratègies de reflexió i autoavaluació.
- Proporcionem eines per establir prioritats i gestionar el temps de manera eficient.
- Potenciem l'autonomia personal mitjançant situacions d'aprenentatge en què l'alumnat hagi de resoldre dificultats de manera independent.

2. Participació activa i democràcia a l'aula

- Promovem la figura dels delegats i delegades com a representants actius de l'alumnat en la presa de decisions del grup.
- Fomentem assemblees d'aula com a espai de debat, reflexió i presa de decisions col·lectives.
- Impliquem l'alumnat en l'elaboració i revisió de les normes de convivència del grup.
- Desenvolupem projectes col·laboratius en què l'alumnat assumeixi rols i responsabilitats diverses.

3. Responsabilitat individual i compromís amb el grup

- Som exigents amb les responsabilitats diàries de l'alumnat: puntualitat, planificació i execució de tasques acadèmiques.
- Afavorim la consciència de les conseqüències dels propis actes i la capacitat d'assumir responsabilitats.
- Ajustem les responsabilitats a les capacitats i necessitats de cada alumne/a, promovent un progrés gradual en el seu nivell d'autonomia.
- Treballem la tolerància a la frustració, ajudant l'alumnat a entendre que l'error és part de l'aprenentatge.

4. Valors i referents de la responsabilitat

- Fomentem la reflexió sobre com la responsabilitat ha estat un motor de canvi en la història de la humanitat i en diverses cultures.
- Assegurem i potenciem el treball cooperatiu i l'aprenentatge entre iguals per desenvolupar el sentit de responsabilitat envers el grup.
- Treballem models de referència responsables, tant a nivell històric com en l'entorn immediat.
- Conscienciem el professorat sobre el seu paper com a model de conducta responsable.

★ Al centre

1. Sensibilització i promoció del valor de la responsabilitat

- Sensibilitzem tota la comunitat educativa sobre la importància de la responsabilitat en el desenvolupament acadèmic, personal i social de l'alumnat.
- Fem prendre consciència que el professorat, les famílies i el personal del centre actuen com a models de referència per a l'alumnat.
- Tenim previst difondre bones pràctiques relacionades amb la responsabilitat i el compromís dins el centre i compartir-les amb la comunitat educativa.

2. Planificació i organització institucional

- Integram accions per promoure la responsabilitat en la Programació General Anual de Centre (PGC) i en la memòria avaluativa del centre.
- Vetllar per l'acompliment de les normes de conducta establertes en les NOFC, reforçant la seva funció educativa i la seva relació amb el desenvolupament de la responsabilitat.
- Fem ús de la Carta de compromís educatiu per consensuar amb les famílies la importància dels hàbits de responsabilitat, compromís i esforç.
- Dissenyem activitats específiques dins l'acció tutorial per fomentar el valor de la responsabilitat i el compromís, tant a nivell individual com col·lectiu.

3. Foment de la participació democràtica i el compromís cívic

- Enfortim els mecanismes de participació de l'alumnat, com les assemblees d'aula i el Consell d'Infants, que garanteixen que tinguin un paper actiu en la presa de decisions.
- Impulsem projectes col·laboratius on l'alumnat pot assumir rols de responsabilitat i treball en equip.
- Promovem la participació del centre en campanyes solidàries, concursos i projectes comunitaris que reforcin el compromís social i la responsabilitat ciutadana.

★ A l'entorn

1. Col·laboració amb les famílies

- Compartim amb les famílies la importància d'educar en la responsabilitat a través de reunions, xerrades i difusió de recursos com el web de l'**XTEC escola-família**.
- Impulsem la seva participació en activitats escolars que fomenten el compromís i la responsabilitat de l'alumnat.

2. Relació amb l'entorn i els agents educatius

- Tenim intenció de convidar entitats i professionals de l'entorn a participar en activitats educatives per fomentar la responsabilitat individual i col·lectiva.
- Establirem aliances amb ajuntaments, biblioteques, centres cívics i entitats locals per reforçar el valor de la responsabilitat i la participació ciutadana.

3. Participació en accions comunitàries i solidàries

- Informarem l'alumnat sobre iniciatives solidàries i de voluntariat promogudes per entitats de l'entorn.
- Volem fomentar la seva implicació en projectes comunitaris per desenvolupar el sentit de responsabilitat i compromís cívic.

3.1.10. Educació per a la inclusió

Introducció

A la nostra escola, creiem fermament que tots els infants tenen dret a una educació de qualitat, independentment de les seves capacitats, necessitats o situacions personals. Però perquè aquest dret es faci efectiu, cal garantir molt més que l'accés a l'aula: la inclusió implica sentir-se part d'un grup, tenir les mateixes oportunitats d'aprenentatge i participar activament en la vida escolar.

Per això, treballem perquè l'escola s'adapti a l'alumnat i no a l'inrevés. Cada infant té una manera pròpia d'aprendre, i el nostre repte és proporcionar els suports i eines necessaris perquè cadascú pugui assolir el seu màxim potencial. Aquest procés requereix flexibilitzar metodologies i continguts, assegurant que tothom es desenvolupi en un entorn on se senti valorat.

A més, la inclusió no és només responsabilitat del professorat, sinó de tota la comunitat educativa. L'alumnat ha d'aprendre des del respecte i la cooperació, les famílies han de sentir-se part activa del procés educatiu, i l'escola ha de garantir els recursos i l'acompanyament necessaris perquè ningú quedi enrere. Creiem en una escola on la diversitat sigui una oportunitat per créixer junts i construir una societat més justa i cohesionada.

Què és l'educació inclusiva?

L'educació inclusiva és un enfocament pedagògic que assegura que tots els infants, independentment de les seves circumstàncies, puguin accedir a una educació de qualitat i participar activament en la vida escolar. Per aconseguir-ho, es promouen metodologies flexibles i suports personalitzats en un entorn compartit, on la diversitat es considera un valor enriquidor.

A diferència d'altres models basats en la integració, on l'alumnat ha d'adaptar-se a l'escola, l'educació inclusiva transforma estructures i metodologies per garantir l'aprenentatge en condicions d'equitat i sentit de pertinença. Això implica adaptar els continguts, les estratègies d'ensenyament i les formes d'avaluació perquè cada infant pugui desenvolupar al màxim les seves capacitats.

A la nostra escola, treballem perquè la inclusió sigui una realitat en el dia a dia mitjançant:

- Un ensenyament adaptat a la diversitat d'estils i ritmes d'aprenentatge, amb estratègies com el treball cooperatiu, els grups flexibles i les adaptacions curriculars.
- La disponibilitat de recursos i suports per garantir l'accés als aprenentatges en igualtat de condicions.
- La creació d'un clima escolar acollidor, basat en la col·laboració i el respecte mutu.

L'objectiu final és que cada infant aprengui en un entorn on se senti reconegut, motivat i amb les mateixes oportunitats que els seus companys i companyes. Per això, continuem treballant per fer de la nostra escola un espai cada vegada més inclusiu, on la diversitat sigui una font d'aprenentatge i no una barrera.

Marc normatiu

A la nostra escola, l'educació inclusiva és una realitat que vivim i defensem cada dia. Creiem que tots els infants, independentment de la seva situació, tenen dret a formar part de la comunitat educativa, aprendre al seu ritme i ser valorats.

La inclusió va més enllà de compartir espai; significa garantir la participació activa de tot l'alumnat. Per això, adaptem metodologies, proporcionem suports i fomentem un entorn on cadascú pugui créixer amb confiança i seguretat.

Aquest compromís no seria possible sense el treball conjunt de l'equip docent, el suport de les famílies i la voluntat d'oferir una educació que realment respongui a la diversitat de l'alumnat. Sabem que cada nen i nena té una història, unes necessitats i unes potencialitats úniques, i és la nostra responsabilitat acompanyar-los en el seu camí perquè esdevinguin persones autònomes, crítiques i felices.

No es tracta d'una idea abstracta, sinó d'un enfocament fonamentat en un marc normatiu que garanteix el dret de tot l'alumnat a una educació de qualitat en un entorn ordinari. A continuació, presentem els principis que guien la nostra pràctica i ens ajuden a fer de la nostra escola un lloc on tothom té cabuda.

- **Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006):**
 - **Article 1:** Afirmar que tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets.
 - **Article 18:** Garantir el dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.
 - **Article 26:** Establir que l'educació ha de tendir al ple desenvolupament de la personalitat humana i al reforçament del respecte als drets humans i les llibertats fonamentals.
- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020)**
 - **Article 1.bis:** Establir com a principi del sistema educatiu l'equitat, que garanteix la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat, independentment de les seves condicions personals o socials.
 - **Article 71:** Disposar que les administracions educatives han de garantir els recursos necessaris perquè tot l'alumnat pugui aconseguir el màxim desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional, incloent-hi mesures d'atenció a la diversitat.
 - **Article 74:** Tractar sobre la escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials, prioritzant la seva inclusió en centres ordinaris i establint els suports necessaris per a la seva adequada atenció.
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació a Catalunya (LEC, 12/2009):**
 - **Article 2.f:** Reconèixer la inclusió escolar i la cohesió social com a principis rectors del sistema educatiu català.
 - **Article 81:** Garantir que el sistema educatiu ha de disposar dels recursos necessaris per atendre adequadament l'alumnat amb necessitats educatives específiques, assegurant la seva inclusió en el marc ordinari.
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.**
 - **Article 5:** El projecte educatiu de cada centre ha d'incloure mesures d'organització pedagògica per a la inclusió educativa.
 - **Article 12.2:** El Departament d'Educació ha de prioritzar el suport als centres que desenvolupin estratègies per garantir l'equitat i la millora educativa en entorns desfavorits.
 - **Article 22:** L'atenció a la diversitat ha de formar part dels criteris d'organització pedagògica dels centres.
- **Decret 150/2017, de 17 d'octubre, d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu:**
 - **Article 1:** Regular l'atenció educativa a tot l'alumnat des d'un enfocament inclusiu.
 - **Article 3:** Definir els principis d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal.
 - **Article 13:** Establir les mesures d'atenció a la diversitat en tres nivells: universals, addicionals i intenses.

- **Decret 175/2022**, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica:
 - **Article 2.1:** El currículum de l'educació bàsica ha d'integrar criteris d'atenció a la diversitat.
 - **Article 15.1:** L'acció tutorial ha d'incloure el desenvolupament emocional i social de l'alumnat per garantir-ne la inclusió.
 - **Annex 1:** Es recullen les competències clau per a la inclusió, destacant el desenvolupament de competències emocionals i socials.
- **Pla d'Acció: Aprendre Junts per Viure Junts (2008)**
 - Defineix les bases per avançar en l'educació inclusiva i garantir que l'alumnat amb necessitats específiques pugui participar plenament en l'entorn escolar ordinari.
 - Promou la col·laboració entre els diferents serveis educatius i socials per afavorir la inclusió.

Propostes d'actuació

Per consolidar un model d'escola inclusiva, és imprescindible actuar en diferents nivells: l'aula, el centre educatiu i l'entorn comunitari. Això implica crear un entorn d'aprenentatge flexible i adaptat a la diversitat de l'alumnat, on les metodologies i les pràctiques pedagògiques s'ajustin a les necessitats individuals de cada nen i nena. A més, cal una organització interna coherent, que integri tots els recursos i suports necessaris per afavorir un procés d'aprenentatge inclusiu i equitatiu. La implicació activa de tota la comunitat educativa, incloent-hi l'equip docent, les famílies i l'entorn social, és fonamental per garantir l'èxit d'aquesta inclusió. La col·laboració amb agents socials i entitats externes és, també, clau per crear una xarxa de suport que permeti una inclusió real i efectiva. Les següents propostes d'actuació responen a aquest enfocament, tenint en compte les necessitats concretes del nostre centre, i s'emmarquen en la normativa vigent i els referents internacionals que guien la nostra tasca educativa.

★ A l'aula

1. Organització i metodologies d'ensenyament

- Apliquem metodologies inclusives que permeten l'atenció a la diversitat, com el treball cooperatiu, els ambients, l'aprenentatge per projectes i les estratègies multinivell.
- Adaptem l'organització de l'aula per fomentar la participació activa i garantir que tot l'alumnat pugui accedir als continguts segons el seu ritme d'aprenentatge.
- Programem activitats diverses que permeten demostrar les habilitats de l'alumnat de diferents maneres: presentacions, debats, exposicions orals, treballs escrits, ús de mitjans audiovisuals, treball pràctic, biblioteca i eines digitals.

2. Suport i atenció a la diversitat

- Introduïm materials i eines de suport per garantir l'accessibilitat dels continguts, incloent-hi suports visuals, tecnologies d'assistència i materials adaptats.
- Duem a terme activitats de docència compartida, promovent la col·laboració entre el tutor/a i el professorat de suport dins l'aula ordinària.
- Impliquem el professorat de suport en la planificació i adaptació d'activitats, així com en la revisió de la programació, per garantir la seva adequació a les necessitats de tot l'alumnat.
- Volem fomentar la tutoria entre iguals, facilitant que l'alumnat es doni suport mutu i potenciant l'aprenentatge entre iguals.

3. Participació i cohesió de grup

- Inclouem activitats de cohesió dins del Pla d'Acció Tutorial per reforçar les relacions entre l'alumnat i fomentar un entorn segur i respectuós.
- Promovem la participació de l'alumnat en la presa de decisions sobre la seva experiència d'aprenentatge, incorporant les seves opinions sobre la millora de l'entorn educatiu.
- Duem a terme activitats intergeneracionals per afavorir la interacció entre alumnat de diferents edats, fomentant el suport mutu i la cooperació, i volem potenciar-les encara més amb noves propostes que enriqueixin aquestes experiències.

4. Avaluació inclusiva

- Diversifiquem les estratègies d'avaluació, oferint opcions alternatives perquè l'alumnat pugui demostrar el seu aprenentatge de diferents formes.
- Fomentem l'autoregulació de l'aprenentatge, promovent la reflexió individual i en grup sobre l'assoliment d'objectius i potenciant l'autoavaluació i la coavaluació.

★ Al centre

1. Inclusió en la planificació i gestió del centre

- Integrem la inclusió com a valor central en el Projecte Educatiu de Centre (PEC) i altres documents institucionals, com el Projecte de Convivència i el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD).
- Planifiquem els horaris i l'organització del centre per optimitzar els recursos i garantir l'atenció a la diversitat.
- Concretem en la Programació General Anual (PGA) accions inclusives específiques per a tota la comunitat educativa.

2. Coordinació i seguiment

- Potenciem la Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva (CAEI) com a espai per analitzar les pràctiques pedagògiques i proposar millores en l'organització i metodologies inclusives.
- Establim mecanismes de coordinació entre els equips docents per assegurar una intervenció coherent i compartida sobre l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Revisem periòdicament les mesures d'inclusió mitjançant un seguiment i avaluació del seu impacte en la comunitat educativa.

3. Formació i sensibilització

- Promovem accions de formació per al professorat en metodologies inclusives, atenció a la diversitat i estratègies d'aprenentatge cooperatiu.
- Sensibilitzem tota la comunitat educativa sobre la importància de la inclusió mitjançant xerrades, jornades i espais de reflexió.

4. Equitat i accés als recursos

- Volem desenvolupar estratègies per garantir l'accés als materials educatius a tot l'alumnat, mitjançant la col·laboració amb entitats i programes de suport.
- Acordem mesures per assegurar l'adquisició de les competències bàsiques per part de tot l'alumnat, independentment del seu context socioeconòmic.
- Tenim la intenció de compartir bones pràctiques i experiències inclusives, fomentant l'intercanvi entre docents i centres educatius.

★ A l'entorn

1. Treball en xarxa amb l'entorn comunitari

- Tenim previst establir vincles amb entitats del territori (ajuntaments, serveis socials, centres de salut, associacions culturals i esportives) per promoure accions d'inclusió.
- Participem en xarxes educatives locals i globals per compartir experiències i accedir a recursos que afavoreixin la inclusió.
- Col·laborem amb serveis externs (EAP, CDIAP, CSMIJ, CREDA) per oferir suport especialitzat en casos d'alumnat amb necessitats específiques.

2. Participació de les famílies

- Volem impulsar la participació activa de les famílies en el projecte inclusiu del centre, promovent trobades periòdiques i espais de diàleg.
- Facilitem eines i recursos a les famílies per acompanyar l'aprenentatge i la inclusió dels seus fills i filles.
- Oferim formació per a les famílies sobre educació inclusiva i estratègies per donar suport a l'alumnat a casa.

3.2. Organització del centre

Introducció

L'organització del centre ha de garantir un entorn d'aprenentatge segur, inclusiu i respectuós, fomentant la convivència, el diàleg i la participació de tota la comunitat educativa. Per això, és imprescindible establir mecanismes de gestió i organització que assegurin una resposta educativa adaptada a la diversitat i a les necessitats de l'alumnat.

El Projecte Educatiu de Centre (PEC) és l'eix vertebrador que defineix la identitat del centre, els seus valors i els objectius educatius, establint les línies d'actuació que guien la pràctica docent i la convivència escolar. Com a part fonamental del PEC, el Projecte de Convivència concreta accions per prevenir i gestionar els conflictes, promoure la cohesió social i garantir una educació de qualitat basada en els principis de respecte, igualtat i participació.

Aquest projecte es desplega a través de diversos instruments normatius i organitzatius, com el Projecte de Direcció, la Programació General de Centre (PGC), les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) i la Carta de Compromís Educatiu, afavorint la corresponsabilitat entre tots els membres de la comunitat educativa.

L'organització del centre es fonamenta en quatre àmbits clau:

- **Absentisme i continuïtat educativa**, per garantir que tot l'alumnat accedeixi a una educació de qualitat i evitar situacions de desconexió escolar.
- **Participació i implicació de la comunitat educativa**, promovent espais de diàleg i corresponsabilitat en la gestió del centre.
- **Estructura i gestió de recursos**, optimitzant els mitjans humans i materials per oferir una educació inclusiva i equitativa.
- **Normes de convivència i clima escolar**, establint mecanismes de regulació i actuació davant situacions que puguin afectar la convivència.

El procés d'elaboració i actualització d'aquests documents ha de ser participatiu i flexible, garantint la implicació de l'alumnat, les famílies, el professorat i altres agents de l'entorn. Això permet construir una organització de centre que afavoreixi una cultura de la convivència, el respecte i la corresponsabilitat, assegurant una resposta educativa adaptada a la diversitat i a les necessitats canviants del centre.

4. Avaluació i seguiment del projecte de convivència

Per garantir una convivència positiva i inclusiva, és imprescindible establir un sistema d'avaluació i seguiment que permeti mesurar l'impacte de les accions implementades, detectar àrees de millora i adaptar les estratègies segons les necessitats del centre.

4.1. Objectius de l'avaluació

- **Analitzar la implementació de les estratègies educatives** en àmbits com la convivència, la coeducació, la interculturalitat, l'educació emocional, la comunicació i la cultura de pau.
- **Valorar l'impacte de les accions** en la inclusió, la igualtat d'oportunitats, la cohesió social, el benestar emocional i la resolució pacífica de conflictes.
- **Garantir que l'alumnat s'adapta adequadament** tant acadèmicament com socialment, fomentant la seva participació activa en la vida del centre i el seu compromís amb l'aprenentatge i la convivència.
- **Promoure la implicació de tota la comunitat educativa**, incloent-hi professorat, famílies i personal no docent, en la construcció d'un entorn respectuós i participatiu.
- **Identificar barreres o dificultats** en la implementació de les estratègies educatives, tant en l'organització del centre com en la interacció entre els diferents membres de la comunitat.
- **Avaluar l'efectivitat de les eines de comunicació** presencials i digitals en la millora de la interacció entre alumnat, professorat i famílies.
- **Fomentar la participació democràtica de l'alumnat** a través d'espais com les assemblees d'aula i els consells d'infants.
- **Recollir propostes de millora** a partir de l'experiència de l'alumnat, el professorat i les famílies, ajustant les accions per garantir-ne la pertinència i l'efectivitat.

4.2. Indicadors d'avaluació clau per al seguiment

- Aprenentatge i adaptació acadèmica
 - Percentatge d'alumnat que aconsegueix els objectius acadèmics establerts.
 - Nombre d'alumnes que requereixen suports educatius específics segons les avaluacions del professorat.
 - Grau de compliment de tasques i treballs dins dels terminis establerts.
- Clima escolar i relacions interpersonals
 - Nombre i tipologia de conflictes registrats i accions correctives aplicades.
 - Percentatge d'alumnat que valora positivament la convivència i la cultura de pau segons enquestes anuals.
 - Grau de participació en activitats col·lectives (tallers, jornades, activitats esportives, mediació escolar, projectes d'aprenentatge-servei, etc.).
 - Nombre d'incidents de discriminació o exclusió registrats i resolts.
- Participació i implicació de la comunitat educativa
 - Grau de participació de l'alumnat en espais democràtics com assemblees d'aula, consells d'infants i delegats.

- Percentatge de famílies que assisteixen a reunions, activitats i accions formatives organitzades pel centre.
- Nombre de famílies implicades en iniciatives de suport i acollida d'altres famílies.
- Percentatge de professorat i personal no docent implicat en accions de convivència i coeducació.
- Igualtat i inclusió
 - Nombre de materials didàctics revisats des d'una perspectiva coeducativa, intercultural i de pau.
 - Grau de participació equitativa entre nens i nenes en activitats escolars i espais de decisió.
 - Percentatge d'alumnat que valora positivament l'ambient de respecte i igualtat en el centre.
 - Nombre d'accions i formacions impartides sobre coeducació, diversitat i mediació per a professorat, alumnat i famílies.
- Comunicació i interacció social
 - Grau d'ús d'eines i estratègies de comunicació assertiva i respectuosa en el centre.
 - Percentatge de situacions de mala comunicació detectades i resoltes.
 - Nombre de missatges inclusius en la comunicació institucional i en materials del centre.
 - Grau de participació de l'alumnat en activitats de debat, escolta activa i expressió oral i escrita.
- Ús de la tecnologia i comunicació digital
 - Percentatge de docents que incorporen eines digitals de manera efectiva i responsable.
 - Nombre d'activitats didàctiques que promouen un ús crític i segur de la tecnologia digital.
 - Grau d'ús de plataformes institucionals per a la comunicació entre alumnat, professorat i famílies.
 - Nombre de formacions impartides sobre ús segur i responsable de les tecnologies digitals.
- Educació emocional i benestar escolar
 - Percentatge d'alumnat que participa en activitats d'educació emocional.
 - Grau de satisfacció de l'alumnat respecte a les accions de benestar emocional i convivència.
 - Nombre de formacions impartides sobre regulació emocional i acompanyament per a docents i famílies.
 - Nombre de conflictes relacionats amb la gestió emocional i percentatge de resolució mitjançant estratègies pacífiques.
- Cultura de pau i resolució de conflictes
 - Nombre d'incidents de violència registrats i mesures correctores aplicades.
 - Grau de participació en accions de mediació i diàleg per resoldre conflictes.
 - Nombre d'activitats realitzades per fomentar la pau i la convivència positiva.
 - Percentatge de documents institucionals que incorporen criteris relacionats amb la cultura de pau i la resolució pacífica de conflictes.

4.3. Instruments i mecanismes d'avaluació

- Observació directa
 - Seguiment del clima de convivència a les aules i espais comuns (pati, menjador, activitats).
 - Detecció de possibles desigualtats en les interaccions, usos de l'espai i autonomia de l'alumnat.
 - Identificació de dificultats en la comunicació interpersonal i en l'ús de les eines digitals.
- Enquestes i qüestionaris
 - Dirigides a alumnat, professorat i famílies per conèixer la seva percepció sobre:
 - Convivència i clima escolar.
 - Inclusió, diversitat i interculturalitat.
 - Educació emocional i gestió del benestar.
 - Comunicació social i ús de la tecnologia digital.
 - Participació democràtica i responsabilitat de l'alumnat.
- Registre d'incidents i anàlisi de conflictes
 - Recull de situacions disciplinàries relacionades amb:
 - Problemes de convivència, assetjament i violència.
 - Desigualtats de gènere i discriminació cultural.
 - Dificultats en la comunicació social i digital.
 - Casos de mediació i resolució pacífica de conflictes.
- Autoavaluació i coavaluació
 - Professorat:
 - Aplicació de criteris coeducatius, interculturals i de comunicació efectiva a l'aula.
 - Integració d'estratègies d'educació emocional i cultura de pau en la pràctica docent.
 - Ús d'eines digitals en la seva metodologia pedagògica.
 - Alumnat:
 - Reflexió sobre el seu grau d'implicació en la convivència i responsabilitat escolar.
 - Autoavaluació en participació en assemblees, activitats col·laboratives i gestió de conflictes.
- Reunions i espais de coordinació
 - Comissió de Convivència i altres equips específics:
 - Revisió de l'evolució del projecte i detecció de necessitats de millora.
 - Propostes per ajustar protocols i estratègies d'intervenció.
 - Consell Escolar i altres òrgans de participació per recollir la visió de tota la comunitat educativa.
- Anàlisi documental i informes anuals
 - Revisió de plans d'estudi i projectes educatius per verificar la incorporació de valors de convivència, interculturalitat, coeducació i cultura de pau.
 - Elaboració d'informes amb els resultats de l'avaluació i propostes de millora.
 - Comparació amb cursos anteriors per valorar l'evolució de la convivència i el clima escolar.

4.4. Agents implicats i responsabilitats en l'avaluació

L'avaluació i el seguiment de la convivència només poden ser efectius si hi participa tota la comunitat educativa. La convivència i el clima escolar són el resultat de les interaccions diàries entre alumnat, professorat, famílies i personal del centre, i per això és imprescindible que cadascun d'aquests col·lectius contribueixi al procés d'avaluació amb la seva experiència i perspectiva.

L'aportació de tots els agents permet obtenir una visió global, identificar fortaleeses i detectar àmbits de millora des de diferents punts de vista. A més, una avaluació compartida afavoreix la coresponsabilitat i el compromís de tota la comunitat educativa en la construcció d'un entorn escolar respectuós, inclusiu i positiu.

A continuació, es defineixen els diferents actors implicats i el seu paper en el procés d'avaluació.

- Equip Directiu
 - Vetlla perquè els valors de convivència detallats en aquest document estiguin integrats en el Projecte Educatiu de Centre (PEC) i altres documents institucionals.
 - Dona suport a les accions formatives per al professorat i les famílies.
 - Revisa i aprova les propostes d'actuació derivades de l'avaluació.
 - Promou l'ús de pràctiques comunicatives inclusives i d'eines digitals segures i accessibles per a tota la comunitat educativa.
- Comissió de Convivència i altres coordinacions específiques
 - Comissió de Convivència i Coeducació: Coordina el seguiment de les accions relacionades amb la convivència, la igualtat i la inclusió.
 - Comissió d'Estratègia Digital: Supervisa la implementació de les estratègies de comunicació digital i seguretat tecnològica.
 - Coordinació de Convivència, Coeducació i Benestar Emocional (COCOBE): Gestiona el seguiment de l'educació emocional i la gestió del clima escolar.
 - Recullen dades sobre la percepció de la comunitat educativa (alumnat, professorat i famílies).
 - Elaboren informes anuals amb conclusions i propostes de millora.
- Professorat
 - Aplica criteris de convivència, coeducació, interculturalitat, educació emocional i resolució pacífica de conflictes en la seva pràctica docent.
 - Participa en l'avaluació mitjançant autoavaluacions i enquestes.
 - Detecta i comunica possibles desigualtats, dificultats comunicatives o incidències a la Comissió de Convivència i altres equips de seguiment.
 - Guia l'alumnat en el desenvolupament de la seva autonomia i responsabilitat.
- Alumnat
 - Participa en enquestes, debats i activitats d'avaluació per expressar la seva percepció sobre la convivència, la coeducació, la comunicació i altres aspectes educatius.
 - Forma part de grups de debat i reflexió sobre convivència, interculturalitat, educació emocional i responsabilitat.
 - Assumeix un rol actiu en assemblees d'aula, consells d'infants i altres espais de presa de decisions.
 - Esdevé protagonista del canvi, adoptant actituds de diàleg, respecte i responsabilitat dins l'aula i el centre.

- Famílies i AFA
 - Aporten la seva visió mitjançant reunions i enquestes sobre convivència, igualtat, educació emocional i cultura de pau.
 - Participen en activitats formatives i de sensibilització sobre coeducació, diversitat, comunicació efectiva i ús responsable de la tecnologia.
 - Col·laboren amb el centre en la transmissió de valors relacionats amb la convivència, la responsabilitat i el respecte a casa.
- Personal no docent
 - Monitors/es de menjador, consergeria i personal de suport ajuden a detectar situacions de desigualtat, dificultats comunicatives i incidències de convivència en espais no acadèmics (pati, menjador, activitats extraescolars).
 - Promouen relacions basades en la igualtat, el respecte i la resolució pacífica de conflictes.
 - Detecten possibles situacions de discriminació, assetjament o malestar emocional i informen els equips responsables per actuar adequadament.
 - Vetllen perquè l'alumnat tingui les mateixes oportunitats de participació en totes les activitats, independentment de la seva identitat, gènere o cultura.
 - Fomenten la convivència digital segura, ajudant a garantir un ús responsable de les tecnologies al centre.

4.5. Seguiment i millora contínua

L'avaluació de la convivència ha de ser un procés dinàmic i permanent que permeti ajustar les accions implementades a la realitat canviant del centre i garantir-ne l'efectivitat a llarg termini. Aquest seguiment no només serveix per detectar dificultats, sinó també per reforçar els èxits, consolidar bones pràctiques i promoure una cultura de millora constant en la gestió de la convivència.

Per tal d'assegurar que el projecte de convivència es mantingui viu, eficaç i alineat amb les necessitats del centre i de la comunitat educativa, es duran a terme les accions següents:

- **Revisió periòdica de les estratègies i protocols** per adaptar-los a la realitat del centre, tenint en compte les dades recollides a través dels indicadors d'avaluació i les observacions de la comunitat educativa.
- **Implementació d'accions correctores** en àrees on es detectin necessitats de millora significatives, amb mecanismes de seguiment que permetin valorar-ne l'impacte i ajustar-les si cal.
- **Recollida i difusió de bones pràctiques** en matèria de convivència, amb l'objectiu d'extendre metodologies i accions que hagin donat bons resultats i fomentar un **entorn escolar positiu, inclusiu i respectuós**.
- **Coordinació amb altres projectes i iniciatives del centre** (coeducació, educació emocional, mediació, educació intercultural, competència digital, etc.) per garantir un enfocament **global, transversal i coherent** en la promoció de la convivència.
- **Creació d'espais de reflexió per a l'equip docent**, on es puguin compartir experiències, analitzar casos pràctics, intercanviar estratègies i reforçar una actuació conjunta en la gestió de la convivència.

- **Formació contínua del professorat i personal del centre** en gestió de conflictes, mediació escolar, comunicació assertiva i estratègies de resolució pacífica, per garantir una intervenció eficaç en la prevenció i gestió de situacions que puguin afectar el clima escolar.
- **Foment d'una cultura participativa**, on alumnat, famílies i personal del centre tinguin canals establerts per aportar idees, expressar inquietuds i proposar millores relacionades amb la convivència i el benestar de la comunitat educativa.
- **Seguiment de l'impacte de les accions** mitjançant la comparació de dades recollides en diferents moments del curs, valorant l'evolució dels indicadors i ajustant les estratègies en funció dels resultats obtinguts.
- **Comunicació dels resultats a tota la comunitat educativa**, assegurant la transparència i fomentant el compromís de tothom en la millora de la convivència escolar.

Aquest procés de seguiment i millora contínua és essencial per consolidar un centre educatiu basat en el respecte, la cooperació, la igualtat i la resolució pacífica de conflictes, tot fomentant la implicació activa de l'alumnat, el professorat, les famílies i el personal no docent en la construcció d'un entorn segur, harmònic i acollidor.